

Henki & elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti **18** 22.11.2012

Joulu soi sivut 8-9

Mitä tapahtuu, kun luottamus katoaa

Nuorten adventtiyön messun teema on Voiko luottaa?

➔ 4

Pipari voi olla kameli, korkokenkä tai kirkko

Piparkakuissa yhdistyy vieraanvaraisuus ja jakaminen.

➔ 5

Hyväntekeväisyys sai karvat kasvamaan

Viiksien kasvatuksessa ajatus on tyyliä tärkeämpi, sanoo Jussi Maasola.

➔ 16

Kannen kuva:

Jyväskylässä asuneen säveltäjä P. J. Hannikaisen kynästä ovat lähtöisin useimmat suomalaisten sydämiin syöpyneistä joululauluista. Kuva: Kristiina Kontoniemi.

Yhteisvastuun keräystulos yli 4 miljoonaa euroa

Varoilla torjutaan ylivelkaantumista Suomessa ja tuetaan pienrahoitus-toimintaa Ugandassa. Jyväskylän seurakunnan keräystulos oli 74 924 euroa eli 0,77 euroa jäsentä kohden. Vuonna 2011 yhteisvastuukeräys tuotti

Jyväskylässä yli 85 000 euroa. Jäsentä kohden eniten rahaa kerättiin Karijoen seurakunnassa, jossa rahaa kertyi 7,98 euroa/jäsen. Keräyskohde on ajankohtainen. Kotitalouksien velkaantumisasi- kasvoi ja lainanotto lähes kaksin-

kertaistui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä verrattuna tammi- maaliskuun tilanteeseen. Takuu-Säätiö käynnistää tuotolla pienluottotuhon. Ugandassa Yhteisvastuu tukee kyläyhteisöjen säästö- ja lainaryhmiä.

Suurella sydämellä

Haluatko uutta sisältöä arkeesi? Haluatko kohdata uusia ihmisiä? Tule vapaaehtoiseksi. Lisää vapaaehtoistyön mahdollisuuksista www.suurellasydamella.fi

Kolumni

Yy-kaa-koo hep! Joulumatka alkaa

Pikavisiitti äidin luona avasi kipeänkin näkökulman hänen jouluintoiluunsa. Sitä ovat perheenjäsenet aina toppuutelleet, äiti kun alkaa heinäkuussa kysellä, että mitäs sitä teille ja teidän lapsille jouluksi laittais. Että älä hyvä ihminen vielä, ei jaksata ajatella. Mietitään sitä marraskuussa.

- Jouluku on äkkiä, minä en tykkää jos tuloo kiire, äiti vastasi ja jatkoi hoputtamistaan.

Nykyään hän tyrkkää setelinytträn käteen viimeistään elokuussa.

- Onpahan annettu, jos satun vaikka kuolemaan ennen joulua enkä ole lahjoja laittamassa.

Tylyimmät ihmiset jopa pitävät äitiäni vähän höppänä, pahimmat jopa pinnallisena materialistina, jolle jouluku on vain koreaan paperiin käärittyä lahjaa ja porkkanalaatikkoa.

Äiti on useinkin muistellut lapsuutensa joulukuun savolaisessa pirtissä, jonka seinähirret oli joulusiivouksen nimissä puhtaiksi ja vaaleiksi hinkattu ja jota korkea joulukuusi kynttilöineen valaisi. Kynttilät oli kiinnitetty kuusenoksiin narunpätkällä, ja lapset olivat leikata sipartaneet koristeiksi spiraaliekikuroita sanomalehdistä. Ja taisihan siinä harvinaiset kirkonkylän kaupasta ostetut enkelikarkitkin olla – yksi jokaiselle lapselle.

Sitten tulivat ne joulut, kun äidin äiti oli jo kuollut; isän hoteisiin jäi kuusi lasta, joista pienin oli kolmikuinen, isoin kymmenen vuoden hujakoilla. Yhtenä sellaisena jouluna äitini, silloin noin yhdeksänvuotias lapsi, alkoi puuhata kolmelle pikkuveljelle joululahjaa: sahasi laudanpätkät ja vei ne puusepälle, joka taiteili niistä sievät pikkumokit. Yllätyslajit saivat poikien silmät loistamaan. Mökkösillä oli nimetkin: Onnila, Kivala ja Tallila.

Sitten tulivat sotajoulut, tulivat oman perheen joulut, sellaisetkin, jolloin joulu piti rakentaa viidellä markalla. Niin että kylläpä se oli syyskuun iltahämärissä aloitettava, flanelisten ruutupaitojen ompelu ja lapasten neulominen, jos jotain halusi pakettiin kääriä.

Tänäkin syksynä äiti on taas lähtökuopissa joulukuun. Käytiin sisaren kanssa piparit leipomassa. Minä puuhasin kahdelle veljelle ja sille sisarelle nostalgiahengessä traktorikuvioidet paidat (meidän isällä oli Ferguson-merkkinen harmaa traktori) ja lähikaupasta täydennettiin suklaa- ja marmeladivarastot.

Niin että nyt saapi tulla, se jouluhulina.

Kaarina Heiskanen

Tämän tähden tähden joulukuussa on latvatähti

Kävelykaduntähtisailoitsunsa ja valonsa. Kaikilta loitsukampanjaksi saanuttylipisteitä, muunmuassa kirkkoherra Arto Viitala tapasi latinankielinen kommentti Sancta simplicitas eli Pyhäyksinkertaisuus.

KAARINA HEISKANEN

Kävelykadun joulutähti sytytettiin tänä vuonna loitsulla, ja jyväskyläläisiä pyydettiin lähettämään päteviä loitsuja. Parhaan loitsun lähettäjä pääsi velhoittamaan tähden valon. Kotimaa24.fi:n haastattelu Arto Viitala pitää loitsujen yhdistämistä joulun tähden huonon maun osoituksena. Tähti on Jeesus-lapseen viittaava kristillinen symboli.

- Osoittaa huonoa perinteiden kunnioitusta, vaikka kyse olisikin leikistä. En anna kovin korkeita tyyliäsihtejä ideaalle. Tähdellä on joulukoristeena vahva sanoma, joka liittyy seimen lapsen. Sen päivittäminen uuteen uskoon on tarpeellista.

Viitala kuitenkin toteaa, ettei hän halua pilata leikkimielisiä. Jouluun liittyy erilaisia perinteitä, jotka elävät hyvällä tavalla kristillisen perinteen rinnalla, kuten tontut.

Supernova, Jupiter vai planeettakonjunktio?

Adventtina ikkunoihin ripustellaan valotähtiä, ja joulukuun latvaa komistaa kimaltelevatähti. Perinnejuontaa juurensa Matteuksenevangeliumin toiseen lukuun, jossa kerrotaan, kuinka itämaan tietäjät tulivat tähden perässä tuomaan uudelle kuninkaalle lahjoja. Valoilmiöstä on esitetty monta teoriaa.

Tähtiharrastaja ja pappi Risto Heikkilä on kirjoittanut kirjan Joulun tähti. Hän uskoo, että kyseessä oli Jupiter, joka "jäi paikoilleen" joulukuun 23.–28. päivän

iltoina. Tai ei se paikoilleen jäänyt, mutta näytti pysähtyneen planeettojen jamaan keskinäisten suhteiden muuttumisen takia.

Toisenteorian mukaan kyseessä oli pyrsötähti. Kiinalaiset tähtitieteilijät havaitsivat vuonna 12 eKr. komeetan, joka sittemmin on tunnistettu Halley'n komeetaksi. Kolmas mahdollisuus on nova tai supernova – räjähtävä tähti, joka ilmestyy yhtäkkiä ja loistaa voimakkaasti. Kiinalaiset ja korealaiset tähtitieteilijät havaitsivat novan vuonna 5 tai 4 eKr. Nova ei kuitenkaan liiku taivaalla, joten siitä ei voi olla kyse.

Neljäs mahdollisuus on planeettakonjunktio. Setarkoittaakahden tai useamman planeetan näkymistä samassa suunnassa Maasta katsottuna. Tällöin ne näyttävät yhdistyvän yhdeksi kirkkaaksi kappaleeksi. Yksiselitys on Jupiterin ja Saturnuksen Suuri konjunktio, jossa ne kohtasivat toisensa kolmesti peräkkäin. Tämä tapahtui kuitenkin jo vuonna 7 eKr.

Tähden on myös arveltu liittyvän Venuksen ja Jupiterin konjunktioihin vuosina 3–2 eKr. Ne sijoittuisivat jo lähelle Jeesuksen oletettua syntymävuotta. Tähti on myös saattanut olla paikallinen ilmiö, joka näkyi vain itämaan tietäjien kotiseuduilla. Arvoituksessa riittää vielä purtavaa.

Tietäjät eli maagit tähden perässä

Tuohon aikaan uskottiin, että kirkas tähti tietää uuden ja merkittävän hallitsijan syntymää. Koska olot olivat sotaisat ja jasekavat ja valtiat saivat ja menettivät valtaistuimia (ja samalla henkensä), moni hallitsija tai hallitsijaksi pyrkivä vetosi mieluusti taivaan merkkeihin, joilla saattoi perustella oman valtansa pätevyyyttä.

Harvinainen tähti-ilmiö sai tietäjät eli Kaksoisvirtojen Babylonin tähtitutkijat liikkeelle. Risto Heikkilä arvelee, että ai-

nakin osa heistä oli vuoden 586 eKr. babylonialaisten Jerusalemin valloituksen jälkeen pakkosiirtolaisuuteen viemien juutalaisten jälkeläisiä.

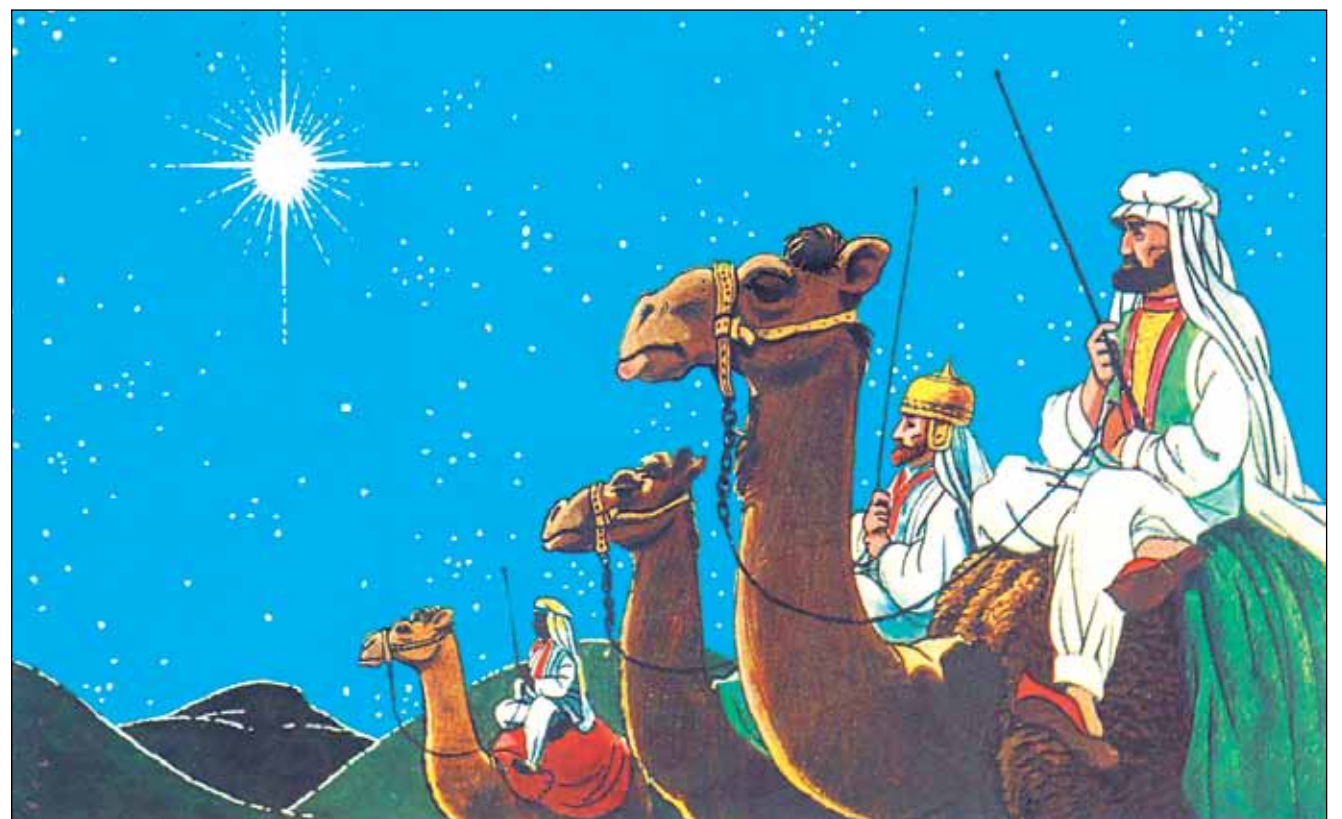
He siis tunsivat juutalaisten kirjoituksen ennustukset: "Tähti nousee Jaakobin keskeltä, valtiaan sauva Israelista". Tähtien tarkkailu ei merkinnyt juutalaisille tähtien palvontaa – se oli heiltä ankarasti kiellettyä.

Nyrölan kallioplanetaariossa esitetään dokumenttielokuva Betlehemin tähti – Joulutähden mysteeri. Filmissä esitetään yksi näkemys siitä, mikä oli se tähti joka sai itämaan tietäjät liikkeelle ja tuomaan lahjoja Jeesus-lapselle. Esityskertoerilaisia tieteellisiä ja uskomusperusteisia selityksiä mysteerille. Filmi peilaa tieteen faktoja tietoihin, joita muinaiset kiinalaiset ja babylonialaiset kirjjasivat muistiin.

Kallioplanetaariossa on joulun aikaan Betlehemin tähdestä useita näytöksiä.

Aikainsaattosavaurioitunut mosaiikitähtileksuksen syntymäluolan päällä rakennetun kirkon lattiasa Betleheminissä Kirkkoalettiin rakentaa vuonna 326. Itämaantietäjät viittasivat tähden onkuvattukirkon lattiamosaikeissa jaseinäkörasteissa. KUVA: KAARINA HEISKANEN

Kolmetietäjän matka koosuosituu joulukorttiaihe. Tietäjätähtivät matkaan, koska hetusivat vanhan testamentin ennustukset. KUVA: SATUKUSTANNUS

Tuomiopäivä tuskin tulee 21. joulukuuta, sanoo paavi

Mayakalenterin mukaan tämän hetken ajanjaksomme päättyy 21. 12. 2012. Useat elokuvat ja dokumentit ovat vahvistaneet myyttiä siitä, että tuolloin koittaa maailmanloppu. Paavi Benedictus rauhoittelee. "Jeesus ei kerro

maailmanlopusta. Päinvastoin hän haluaa johdattaa opetuslapsensa oikealle tielle tänään ja huomenna kohti iankaikkista elämää". Joka tapauksessa ensi sunnuntai on Kristuksen kuninkuuden sunnuntai – eli tuomiosunnuntai.

Annukka Laineen taidekirja avaa ikkunoita kirkkovooteen

Taiteilija Annukka Laine on kuvittanut kaikki kirkkovooden pyhäpäivät kristinuskon maailmaa avaavilla taideteoksilla. Kuvat ammentavat jakamattoman kirkon kuvaperinteestä. Teoksen johdantona on professori Jouko

Martikaisen artikkeli kuvan teologiasta Kirjan rinnakaistuote on seinäkalenteri Pyhät kuvat. Annukka Laine on perehtynyt kuvan teologiaan. Hänen triptyykinsä Syntiinlankeemus on Keltinmäen kirkossa.

AsemanPysäkinisäntäJukkaRantanenoninnoissaan uudestatehtävästään vapaaehtoisten parissa. KUVA: SIRPA KOIVISTO

Itsekkyyttä ja ahneutta vastaan

Jyväskylän seurakunnan lähimmäisen Kammarionnyt Aseman Pysäkki. Serisäntä Jukka Rantanen toivoo että mahdollisimman moni löytäisi mukaan Pysäkin toimintaan. Vapaaehtoistehtävien ohjelma on laaja ja innostaa.

SIRPA KOIVISTO

- Mistä olet kotoisin?
Pohjois-Satakunnasta Parkanosta.
- Miksi halusit lähteä Aseman Pysäkin toiminnan vetäjäksi?
Halusin lähteä kokeilemaan jotakin uutta diakoniakentässä ja toiminta vapaaehtoisten parissa kiinnostaa ja innostaa.
- Mitä odotat Aseman Pysäkin toiminnalta?
Odotan ihmisläheistä, lämmintä ja tasa-vertaista kohtaamista ihmisten kanssa ja toivon, että mahdollisimman moni jyvaskyläläinen löytäisi tiensä Pysäkillemme.
- Mitä vapaaehtoistoita siellä on tarjolla?
Tehtäviä on sekä keittiössä että tuvan puolella: järjestys-jaturvallisuustehtäviä, hartauksien pitämistä, ohjelmien suorittajia ja avustajia.
- Olet toiminut pitkään diakonina. Mihin diakoniassa pitäisi erityisesti kohdentaa voimavaroja juuri nyt?
Vastaiskuitekkyyttä ja ahneuttavastaan

yhteisvastuullisuuden jättämisen puolesta!

- Ketkä tarvitsevat nyt kipeimmin apua?
Yhteiskunnan ulkopuolelle osattomuuteen jääneet.
- Adventin aika on käsillä. Mitä se sinulle antaa ja merkitsee?
Odotustajavalmistautumistajohonkin suureen.
- Ostatko joululahjoja?
Ostan nykyään aika maltillisesti. Iloista antajan mieltä toivon itselleni.
- Mikä on parasta Jyväskylässä?
Moni-ilmeinen ja luokseen kutsuva kaupunki – muualta muuttaneita on paljon.
- Mitä muuttaisit Jyväskylässä, jos voisit?
Itsekkyys ja ahneus alas.
- Miten lataat akkujasi?
Hiki pintaan kuntosalilla, pyöräillen tai jotakin pientä nikkarointia.
- Paras lomakohde, jossa olet käynyt?
Israel – Jerusalem ja Genesaret.
- Mikä elokuva on tehnyt vaikutuksen?
Monte Criston kreivi, siinä oikeudenmukaisuus, rakkaus ja toisen kunnioittaminen kantoi hedelmää. Katson aika vähän elokuvia.

14. Olet ollut YK-joukoissa. Kerro siitä.

Sain osallistua YK:n rauhanturvatehtäviin sotilasdiakonina 1989-90 Golanilla Israelin ja Syyrian välistä aselepoa valvomassa. Halusin lähteä ulkomaille töihin, kielitaitoakartuttamaan jakokemaan jotta aivan uutta. Lähi-itä, Israel ja Syyria vanhana Raamatun maana kiinnostivat kovasti. Sain ottaa perheeni, vaimoni ja kaksi lastamme (silloin 1 v ja 3 v) mukaan. Tämä oli meille perheenäisoja merkittävä aika. Sain käydä siellä tänä keväänä ensimmäisen kerran YK-palveluksen jälkeen, ja ihastuin uudestaan tähän historialliseen, turisteja palvelemaan ja pinnanmuodoltaan monipuoliseen maahan.

15. Minkä Raamatun tapahtuman olisit halunnut nähdä? Miksi juuri sen?

Kun Jeesus ylösnousemuksen jälkeen kohtaa Tiberiaanjärven rannalla Pietarin, joka oli kolmesti kieltänyt Mestarinsa Jerusalemissa, ja Jeesus antaa hänelle uuden mahdollisuuden elää jatoimia Hänen opetuslapsenaan. Elämässä synnin tuska, Jumalan anteeksiantamus ja armovie meitä vauhdilla eteenpäin.

Aseman Pysäkki, Hannikaisenkatu 27-29, on avoinna maanantaista perjantaihin klo 11-15. Uusin tilan käyttäjinä ovat erityisdiakonien ryhmät, erityisnuorisotyön Saapas-toiminta, Siisupartio ja Keskustandiakoniatyö. Viikonloppuisin tiloissa on muutamia seurakunnantoimintaa.

Pääkirjoitus

Ihokarvanpoistovaloa joulukuun

Hajuvesi, aamutossut, yöpuku tai kirja ovat joululahjojen klassikkoja. Konepuolella tarjontaa on nykyisin jo jäätelökoneesta maidonvaahdottimeen ja ihokarvanpoistovaloon. Ihan totta! En edes tiennyt, että sellaisia laitteita on olemassa.

Kaupat ovat vääränään tavaraa, jota ilman tulemme mainiosti toimeen. Ihmisille luodaan uusia tarpeita, koska kaupan kannalta liian monen perustarpeet on jo tyydytetty. Tämä on se aika vuodesta, jolloin hyvinvoivien hyväosaisuus korostuu. Joulukauppa on aluillaan.

Nyt on erinomainen aika pysähtyä hetkeksi miettimään sitä, miten joululahjarahansa käyttää. Etenkin niissä kodeissa, joissa lahjarahoilta ei ole rajaa. Ilahtuuko lahjansaaja oikeasti jostakin tarpeettomasta tavarasta vai voisiko sen sijaan antaa viestiä välittämisestä? Pysähtymisestä. Ajattelemisesta.

Tarvitseeko aikuinen ihminen oikeasti aineellisia lahjoja joulumielensä luomiseen? Entä tarvitseeko lapsi oikeasti lahjavuoren, jotta joulu tuntuisi oikealta? Riittäisikö vähempi? Helpottaisivatko joulunaluskiereet, jos ei tarvitse sinkoilla kaupungilla lahjaostoksilla?

Kirkon Ulkomaanapu toi toisenlaiset joululahjat markkinoille vuonna 2005. Ideana oli tarjota aineeton lahja niille, joilla on jo kaikkea – ja usein vähän enemmänkin. Haluttiin tarjota vaihtoehto sille joutavalle tavaramäärälle, johon kulutetaan tuhansia. Haluttiin saada ihmiset auttamaan helpolla tavalla. Haluttiin saada ihmisiä ajattelemaan.

Kirkon Ulkomaanapu ei ole jäänyt toisenlaisten lahjojensa kanssa yksin. Seuraan ovat liittyneet muun muassa Punainen Risti, Plan, Suomen Pakolaisapu, World Vision, Naisten Pankki, Pelastakaa Lapset ja Unicef. Valikoima on nykyisin niin laaja, että vaihtoehtoista lahjaa etsiessään voi hyvin päästä nettitalossa shoppailemisen makuun.

Osta lehmä, kana tai vuohi. Kustanna koulukirjat, kaivo tai käsienspesupaikka. Lahjoita lapselle päivä tukiperheessä tai anna lahjoitusnuorten turvatalolle. Halvimmat toisenlaiset lahjat maksavat muutaman euron, mutta niillä voi olla arvaamattoman suuri merkitys siellä, mihin lahjan tuotto menee. Tällaisista lahjoista saa oikeasti hyvän mielen. Sekä lahjan antaja, lahjan saaja että etenkin se, joka on lahjaketjun viimeisessä päässä. Joululahja voi tehdä oikeasti hyvää.

Marjo Rönnkvist

Vain yksi todellinen tehtävä

Meillä ei ole kuin yksi ainoa todellinen tehtävä tässä maailmassa: Olla hyviä toisillemme. Mikään muu ei ole niin tärkeää. Iän mukana sen ymmärtää aina vain selvemmin. Taiteilija Heljä Liukko-Sundström Kotimaa-lehdessä

Kauneimmat Joululaulut vuoden varainhankintateko

Vastuullinen Lahjoittaminen ry (VaLa) nimesi Suomen Lähetysseuran Kauneimmat Joululaulut -kampanjan vuoden varainhankintateoksi. Kauneimmat Joululaulut on vahva brändi, jossa on positiivista pysyvyyttä, mutta

myös uusiutumista. Olennainen osa kampanjaa ovat seurakuntien järjestämät yhteislaulutilaisuudet, jotka houkuttelevat ihmisiä. Suomen Lähetysseuran ulkomaista työtä tukee Kauneimpiin Joululauluihin liittyvä varain-

hankintakampanja, joka viime vuonna tuotti ennätystuloksen, yli miljoona euroa. Kauneimpia joululauluja lauletaan nyt 40. kerran. Lähetysseura on laatinut tavallista paksun lauluviikon, jossa on huomioitu myös lapset.

Talous on pidettävä kurissa tulevina vuosina

Jyväskylänseurakunnan ensi vuodentulos on talousarvio-ehdotuksemukaan positiivinen. Tulon näyttää runsaat 36000 euroa plussaa.

SIRPA KOIVISTO

– Myönteistä on se, että olemme myös ensi vuonna plussalla, mutta investointien rahoitustarpeenvuoksi tulos saisi olla isompikin, talouspäällikkö Markku Laitinen kommentoi.

Kirkkovaltuusto käsittelee ensi vuoden talousarviota joulukuun kokouksessaan.

Tulososoittaa, että käyttötalouden menot on saatu parin viime vuoden aikana hallintaan. Tähän ovat vaikuttaneet muun muassa veroprosentin korotus, henkilöstöstrategian kautta tulevat säästöt sekä kulujen karsinta.

– Seurakunnassa ei voida kuitenkaan tuudittautua kovin ruusuiseen tulevaisuuteen, Markku Laitinen korostaa.

Vaikkakäyttötalouden menoja on saatukarsittua, investointivelkakas-

vaa vuosi vuodelta ja seurakunnan omavaraisuusaste pienenee.

– Investointeja varten joudumme ottamaan sukan varresta aikaisemmilta vuosilta kertyneitä säästöjä vuosittain 1,8-5,3 miljoonaa euroa. Kun vuonna 2009 seurakunnan rahoitusomaisuus oli vielä 20,6 miljoonaa euroa, on se investoinneista riippuen vuonna 2013 enää noin 10 miljoonaa euroa.

Tiedossa peruskorjauksia

Ensi vuoden investointisuunnitelmissa on muun muassa Säynätsalon seurakuntakeskuksen peruskorjaus ja laajennus, Lahjaharjun hautausmaan laajennus sekä Kuokkalan urkujen hankinta.

Vanhokiihteistöjen peruskorjaukseen kuuluu vuoteen 2021 mennessä arviolta 30 miljoonaa euroa.

– Tämä tarkoittaa, että tulevina vuosina käyttötalouden menot on pidettävä edelleen kurissa. Seurakunnassa on myös mietittävä, onko kaikkiin investointeihin varaa ja voidaanko kaikkia toimitiloja ylläpitää, Laitinen pohtii.

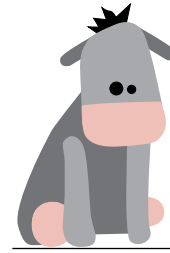
Verotulot ovat seurakunnan suu-

rintulon lähde. Ensi vuoden veroprosentiksi on vahvistettu 1,45. Verokerjymän kasvu 3,1 % ei kuitenkaan yksistään riitä pysäyttämään kokonaistalouden heikkenemistä.

– Näköpiirissä ei ole mitään rahasampoa, joka yllättäen kääntäisi talouden suunnan ylöspäin, Laitinen toteaa.

Käyttötalouden menot on pidettävä edelleen kurissa muistuttaa Markku Laitinen. kuva: RODEO/OSSI LEHTONEN

Miksi?

Askarruttaako mieltäsi jokin kirkkoon liittyvä asia? Voit lähettää kysymyksiä Miksi?-palstalle osoitteella jklsrk.tiedotus@evl.fi

Miten Henki&elämä -lehden saa, jos luukussa on mainosjakelukiello? Vastajana Jyväskylänseurakunnan viestintäpäällikkö Marjo Rönnkvist

Henki&elämä -lehti jaetaan kaikkiin Jyväskylän talouksiin, jotka sallivat ilmaisjakelun. Lehden jakelun hoitaa Itella muun päiväpostin yhteydessä.

Jos luukussa on mainosjakelukiello, Henki&elämä jää jakamatta. Ilman lehteä ei kuitenkaan tarvitse jäädä, sillä Henki&elämä -lehti on saatavissa useista nippujakelupisteistä eri puolilla kaupunkia. Mukana on muun muassa kirjastoja, marketteja, keskussairaala ja yliopisto. Tuoreimpana jakelupisteinä mukana on tulossa Asema-aukiolle avattu Aseman Pysäkki.

Henki&elämä -lehteä jaetaan nippujakeluna myös muun muassa vanhusten palveluasuntoihin. Jokaisen asukkaan ei näin tarvitse huolehtia erikseen lehensä saamisesta, vaan lehtinippu tulee yhteiseksi iloksi.

Lista julkisista noutopisteistä on nähtävissä seurakunnan nettisivuilla www.jyvaskylanseurakunta.fi. Mikäli tiedossasi on Henki&elämälle mielestäsi sopiva jakelupiste, ota yhteyttä seurakunnan viestintään.

Nippujakelulla halutaan varmistaa, että jokainen jokalehden haluaa, myös saa sen. Nippujakelu on yksittäisjakeluita ympäristöystävällisempi ja taloudellisempi vaihtoehto. Jos lehden noutaminen jakelupisteestä on hankalaa, lehden voi tilata myös osoitteellisena suoraan kotiin.

Ole kuulolla!
Seurakunnan radio-ohjelmat
Radio Keski-Suomessa 99,3 MHz
tiistaisin ja torstaisin
noin klo 13.40

Hengissä

Nuorten adventtiyön messu lauantaina 1.12. klo 23 Taulumäen kirkossa

Nuoret valmistelevat messun pajoissa, joita ovat saarna & esirukous, kitara, rytmisoitin, basso, laulu, muut soittimet ja äänentoisto. Työntekijöistä mukana on edustus nuorisotyöstä ja nuorisotyön papeista sekä lähetykskasvatussihteeri ja nuorisomuusikko.
– Messussa kuuluu nuorten ääni. Toivomme, että Jeesus puhuttelee meitä. Toivomme, että huomaamme myös toisen ihmisen – nyt erityisesti, kun saamme kuulla Paula Niemitalon kertomuksia maailmalta, sanoo pastori Johanna Liukkonen.

Linja-autokuljetus (ilmainen) messun jälkeen. Reitit:
Auto 1 Taulumäki - Työppäläntie - Ritopohjantie - Palokka - (mahd.) Tikkakoski
Auto 2 Taulumäki - Kangaslampi - Sulku - Kangasvuori - Vanha Vaajakoskentie - Mesikämmen - Vaajakoski - Kuokkalanpelto - Kuokkala - Nenäinniemi - Ristiki - Tikka - Ristonmaa
Auto 3 Taulumäki - Kortepohja - Laajavuori - Kypärämäki - Vesangantie - Ruoke - Ruokkeentie - Mannila
Auto 4 Taulumäki - Keltinmäki - Myllyjärvi - Keljonkangas - Sarvivuori - Säynätsalo - (mahd.) Korpilahti

Voiko luottaa, kysytään nuorten adventtimestissä

Mistä messun teema luottamus tulee? Miten se liittyy adventtiin, Paula Niemitalo ja Päivi Perttilä?

PP: Aluksi kaksi teemavaihtoehtoa oli kaksi: luottaminen ja oikeudenmukaisuus. Voiko luottaa? yhdistää molemmat teemat. Se sopii erityisesti nuorten messuun, koska he kasvavat perheidensä ja yhteiskunnan ehdoilla ja varassa, mutta osaavat kysyä itsenäisesti. Luottaminen on nuorelle tärkeää, jotta hän on motivoitunut ja uskoo tulevaisuuteen.

Adventista alkaa Jeesuksen syntymäjuhlan odotus. Odottamiseen on ladattu paljon toiveita. Jeesuksen myötä odotamme muun muassa rauhaa ja oikeudenmukaisuutta.

Kehen voi luottaa? Jumalaan? Ihmisiin? Miten ne luottamukset eroavat toisistaan?

PN: Luottamus on ihmisen perustarpeita. Kun pieni lapsi syntyy, hän solmii nopeasti luottamussuhteen vanhempiinsa. Lapsikin jo luottaa siihen, että kun minulla on hätä, saan hoitoa, kun on nälkä, saan syömistä.

Itselläni luottamus Jumalaan on yksi tärkeimmistä kiinnostuksista. Kyse on varmaan samankaltaisesta luottamuksesta kuin mitä hyvässä, varhaisessa äiti-lapsi -suhteessa saavutetaan. Kävi miten kävi elämässä, minusta pidetään huolta. En ole yksin, vaikka ihmisten parissa kokisin yksinäisyyttä. Askeleitani seurataan ja vaikka kaikki muu maail-

massa hylkäisikin, niin Jumala ei koskaan.

PP: Ihmisiin ei valitettavasti oikein voi luottaa. Ei edes itseensä. Vaikka ihminen tahtoisikin hyvää, hän huomaamattaan joutuu tilanteisiin, joissa ei tunnu olevan kuin huonoja vaihtoehtoja. Jumala vakuuttaa, että Häneen voi luottaa. Laulamme messussa "Hän pitää meistä huolen" ja "olen matkalla mielin levollisin". Olemme kätkeytyneet hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan. Jumala vakuuttaa, että Häneen voi luottaa.

Raamattu kertoo, että Jeesus tuli tuomaan Jumalan valtakunnan maan päälle. Jeesuksensa saamme tärkeimmän joululahjan, Jumalan hyväksynnän ja rakkauden. Jumalan valtakunta välähdelee maan päällä, kun kohtaamme toisiamme oikeudenmukaisesti ja rakkaudellisesti. Messun valmistelussa saamme kokea tätä, kun laitamme osaamisemme jakoon.

Mitä seuraa siitä, että voi luottaa?

PN: Ehkä luottamuksessa on kyse lapsen uskosta. Uskon, että joku tietää paremmin, mikä on minun parhaakseni. Voi kun uskaltaisimme heittäytyä Jumalan armon varaan ja luottaa! Tärkeä raamatunkohta on se, jossa Jeesus puhuu taivaan linnuista ja kedon kukista ja rohkaisee luottamaan Jumalaan turmurehtimatta turhaan.

PP: Rohkeutta ja iloa sekä kykyä nähdä asioita sellaisina kuin ne ovat.

Mitä seurauksia on sillä, että ei voi luottaa?

PN: Luottamuksen puute lapsuudessa kulkee kanssamme läpi elämän ja vaikeuttaa elämistä ihmisten kanssa. Luottamuksen puute aiheuttaa ahdistusta ja epätoivoa. Puuttuu kiinnostusta, josta jatkaa turvallisesti elämää. Luottamuksen puute aiheuttaa apatiaa ja toivottomuutta. Jos ei ole ihmisiä, joihin luottaa, elämänhalu voi kadota.

PP: Joutuu suojautumaan ja kamppailemaan. Syntyy epäluuloja, muureja ja kilpailua. Elämästä tulee selviytymistä.

Paula Niemitalo teki marraskuussa matkan Kambodzaan, joka toipuu hitain askelin sisällissodasta. Mitä se opetti luottamuksesta ja luottamuksen katoamisesta?

PN: Ihmisten perusluottamus auktoriteetteihin, naapureihin ja kanssaihmisiin oli romahtanut täysin. Kambodzassa 1975 kommunismin päästyä valtaan et voinut luottaa kehenkään, et välttämättä edes perheeseesi. Mutta huomasi, että ihmisellä on tarve kaikesta huolimatta luottaa. Ja luottamuksen tunne kantaa meitä ja luo uskoa tulevaan. Ja sitä täällä niin pimeässä maailmassa tarvitsemmekin – luottamuksen lyhtyjä tiellemme :)

Paula Niemitalo on vs. lähetykskasvatussihteeri, Päivi Perttilä on vs. nuorisomuusikko

Uusi Bond on Vatikaanin mielestä aidompi kuin edeltäjänsä

Vatikaanin sanomalehti l'Osservatore Romanon arvostelija ylistää Skyfallia kaikkien aikojen parhaaksi Bondiksi. Agentista on tullut aidompi ja inhimillisempi. Lehdessä on julkaistu viisi artikkelia Suomessakin yle-

söennätyksiä rikkoneesta leffasta. Pääjutun otsikko 007 "License to Cry" luonnehtii uusinta Bondia herkäksi. l'Osservatore Romanon kannanotot peilaavat Vatikaanin linjaa, ja nettiversion kautta sanoma leviää ympäri maailman.

Jumalalla ei ole käytössä moraalidigiboksia, sanoo Jaakko Heinimäki

Kalvinistit uskovat Jumalan asettavan uskoontulossa uskavaiselle eräänlaisen moraalidigiboksin, jonka kautta Jumalan ystävät vastaanottavat korkealaatuisia teräväpiirtomoraalia, josta uskosta osattomat eivät osaa edes

haaveilla. Luterilaisuudessa luetaan etiikassa talonpoikaisjärkeen. Lutherin mukaan tervejärkinen pakanakin pystyy laatimaan vähintään yhtä hyvän normikokoelman kuin kymmenen käskyä. Jaakko Heinimäki: Taskuetiikka

Facebookissa nähdään

www.facebook.com/henkijaelama Tule ja tykkää, keskustele ja kommentoi, anna meille juttuvinkkejä ja palautetta.

KamelionKaarinansuosikki;kolmekameliapysähdyksissä,ovatväsyneetjouluntähdenperässäjuoksemisesta,raukat.KUVA:KRISTIIKAKONTONNIEMI

KaarinaHeiskasellaonpipari-muottijokalähtöön.Keräilyharrastusinnostaavuodesta toiseen.Josoikeinhyvinkäy, tämänjoulunjoulukahvit juodaanTaulumäenkirkko-piparimuottien kera.

SANNAHÖGLUND,SAKARISARKIMAA

Marraskuun hämärtyessä Kaarina Heiskanen, 54, kaivaa kaapeistaan jouluisia purnukoita. Niiden kätkeistäpaljastuukeräilyharrastuksen satoa. Reilusti yli 100 piparimuottia! –Olenjouluhminen, häntunnustaa. Hänellejoulu on kuin huone, josta vilahuttaa hyvää valoa arkipäivään läpi vuoden. Lapsuuden joulumuistojen lämpö leviää koko elämän ylle.

Pikkutyttönä, Ylä-Savossa, Kaarina osallistui piparinleivontaan. Aluksi hän avusti isosiskoaan. Siskon muuttua omilleen pestisiirtyiKaarinalle. Muottinatoimiseperinteinenpyöreäreunainen, kukkaa muistuttava.

LukioiässäKaarinasaiystävältään lahjaksi kuutionmallisen muotin, jonka joka sivulla oli erilainen kuvio, tähdestä sydämeen.

Orastavakeräilyharrastussaivahtiavuosituhannenvaihteessa, jolloin jokainen Suolahden pyhäkoululainen sai lahjaksi enkelimuotin. Heidän joukossaan Kaarinan lapset.

Löytöjä läpi vuoden

Piparimuotit ovat Kaarina Heiskanen mukaan mitä mainioin keräily-

kohde, sillä niitä voi löytää yllättävistä paikoista pikkurahalla. Läpi vuoden muotteihin törmää niin kirpputoreilla kuin matkamuistomyymälöissäkin. Kalleimmat kappaleet ovat maksaneet seitsemän euroa. –Envoisikerätä mitään, jossa pitää ostaa koko sarja. Ahdistuisin. Nyt voin kiertää avoimin silmin ja ostaa muotin, jossa piva tulee vastaan. Tästä ei tule stressiä.

Esimerkkinä hänesittelee kesäisen lomareissun satoa, DDR-nostalgiaa. Piparimuoteissa seikkailevat vanhoista itäsaksalaisista liikennevaloista tutut mene- ja odota-ukot, Ampelmanit.

Silloin tällöin Heiskanen pakkaa kokoelmansa autoon. Ohjelmassa on ollut piparimuottinäyttelymuuttaman seurakunnan joulumyyjäisten yhteydessä. Näyttelyssä muotit on ryhmitelty teemoittain; eksoottiset eläimet krokotiileineen, perinteiset kotieläimet, elämää suomalaismetsissä, rakkaussarja ja ihmisen käyttöön tarkoitettut esineet kuten kännykkä tai autot, laivat ja soittimet.

Siskontytöltä Oxfordista Heiskanen saivat muotit, joilla voi loihtia asukonaisuuksia: leveälahkeiset housut, paidat, pitkävaraiset saappaat ja laukun.

Kotiseurakkautta henkivät traktorit ja höyryveturit Heiskanen teetti Vähässäkyrössä plakkiseppä Pentti Tuomisella. Traktori viestittää oman kotikaupungin traktori-tehtaasta, höyryveturi puolestaan takavuosien höyryfestareista.

Rakkaussarjansydänmuoteistakeräilijä tuunasi piparisilmälasit mes-

sunrukousalttarille. Jospalähimmäinen näyttäsi niiden läpi tarkasteltuna hieman rakastettavammalta.

– Minä rakastan sinua -viittoman muotinsainlahjaksi kuurojen papilta.

Syötävä adventtikalenteri

Kaarina Heiskanen ei aprikoi käyttäen muotteja yhteiseksi hyväksi. Myyjäisiin leipominen on jo perinne. Mainio idea on piparijoulukalenteri, jossa joka päivälle on oma kuvionsa. Itsenäisyyspäivänä syödään Suomi, jouluaattona yleensä tähti.

Rakkailleen Heiskanen antaa koristellun tähtipiparin, joka saa roikkuasukkainauhassaläpijoulunpyhien. Muuten herkut on tarkoitettu syötäväksi saman tien. Taikinan kanssa ei ole turhan tarkkaa. Reseptiksi käy mikä tahansa keittokirjasta löytyvä, myös valmistaikina kelpaa.

Piparin syvämpi olemus kirkastui Kaarinalle, kun hän luki Anna-Liisa Mattilan kirjoittaman Piparikirjan (Atena Kustannus, 2001).

– Siellä kerrottiin muun muassa Vanhantestamentin hunajakakuista, joita Abraham tarjoili Mamren tammissakolmelle pyhälle vierasalleen. Kakuissa ja pipareissa yhdistyy vieraanvaraisuus ja jakaminen, hän pohdiskelee.

Vielä pari muottitoivetta, ainakin

Tulisiko Heiskaselle joulua ilman piparinleivontaa?

– Ehdottomasti. Seimeltä loistaa

valo, hän vastaa.

Piparikamelit nousevat jouluisen suosikkilistan kärkeen. Kuinihmeen kaupalla hän löysi myös himoitsemansa seimimuotit.

– Sarjalöytyi Lissabonista hotellimelähtettyiltä keittiötarvikekaupasta. Sarjassa on 19 seimihahmoa.

– Nyt kun vielä saisin pläkkyriltä Taulumäen kirkon muotin sekä Egyptin kuningattaren Nefertitin profiilin. Ja ajattelepa, miten ihana olisi Marilyn-muoti: Kesäleski-elokuvasta se kuuluisa pysäyskuva, jossa hän seisoo tuuletusrilillä helmat hulmuten...

– Arkkitehtien piparkakutalot-kirja (Tammi 2007) on aivan huikea teos. Sieltä löytyy piparitalona vaikka Taj Mahal tai Empire State Building. Samaa sukua on juuri toisena painoksen ilmestynyt Piparkakutalot (Atena Kustannus 2012), hän vinkkaa.

Piparimuottinäyttelyesillä Adventtimyyjäisissä lauantaista 1.12. klo 10–14 Keskusseurakuntatalolla. Myyjäisissä voi myös koristella Taulumäen kirkko-pipareita (2 euroa).

Kokoelman muoteilla tehtyjä pipareita on myytävänä Naisten Pankin myyntipöydässä Järjestöjen joulumyyjäisissä Hippoksella 9.12. sekä Keltinmäen kirkon myyjäisissä 22.12.

Piparikirjan kirjoittaja, kotitalousopettaja Anna-Liisa Mattila kertoo piparkakujen kultuurihistoriasta Keski-Suomen museon auditoriossa 11.12.18–19.30. Tarjolla on piparkakujagloginkera. Tilaisuuden järjestävät Jyväskylän kansalaisopisto, Jyväskylä Seuraja Keski-Suomen museo.

Valohoitoa nuorille ja nuorille aikuisille

Vesalassaperehdytään Raamatunkertomuksiin bibliodraaman keinoin eli äänen, kuvan, liikkeen, kädentaitojen ja draaman keinoin. Leiri järjestetään 5.-6.1. ja se on maksuton. Ilmoittautuminen 1.-30.11.

www.jyvaskylanseurakunta.fi/ ilmoittaudu Lisätietoja teresa.muho-nen@evl.fi, 040 680 4831 ja johanna.liukkonen@evl.fi, 040 560 9934.

Uskovaisia koehenkilöitä etsitään

Opiskelevat kristityt, ateistit ja agnostikot voivat ilmoittautua Helsingissä marraskuun viimeisellä viikolla järjestettävään nimitaatiopeliin. Kyseessä on useissa eri maissa suoritettava tutkimus, jonka yhteiskuntatieteilijät ovat kehittäneet matemaatikko Alan Turingin kuuluisasta robotitestistä. Kokeeseen osallistuvia pyydetään vastaamaan kysymyksiin yhtäältä omana itsenään ja toisaalta katsomukseensa nähden vastakkaisesta roolistakäsin. Kristityt esittävät siis vuorollaan ateisteja ja päinvastoin. Kokeen tarkoituksena on selvittää, kuinka hyvin koehenkilöt tuntevat itsensä kanssa eri tavoin ajattelevien maailmaa.

Koetta valvovat tutkijat saapuvat Helsinkiin Cardiffin yliopistosta. Helsinkiin kaavailtu peli on pelattu esimerkiksi muutama viikko sitten Norjassa. Uskonnonlisuuden ja sukupuolen lisäksi pelin teemoina ovat olleet muun muassa seksuaalisuus ja etnisyyt.

Kristittyjen osallistujien löytäminen on osoittautunut kokeen järjestäjille hankalaksi. Helsingissä 26.-28.11. järjestettävään kokeeseen voi ilmoittautua sähköisesti osoitteessa <https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/38868/lomake.html>

Pelastusarmeijan joulupata porisee

Pelastusarmeijan joulupadat ilmestyvät katukuvaan joulun alla eli 17.12. Nettipataan voi lahjoittaa koko joulukuun ajan osoitteessa www.joulupata.fi

Parhaiten Pelastusarmeija voi auttaa ihmisiä rahalla, ja siksi patoihin toivotaankin ensisijaisesti rahalahjoituksia. Joulupatakeräykseen voi joillakin paikkakunnilla tuoda myös ehjiä ja puhtaita vaatteita sekä lapsiperheille sopivia tavaroita. Tarkemmat tiedot löytyvät Pelastusarmeijan internet-sivulta sekä paikallisista Pelastusarmeijan toimipisteistä. Ruokatarvike ei voi padalle ottaa.

Rahalahjoituksia voi maksaa myös tilille: FI57 2084 3800 0057 29, viitenumero 8808 ja puhelimitse, lahjoitusnumerot ovat: 0600 828391 11,84+mpm (10 euroa) 0600828252 23,18+mpm (20 euron lahjoitus).

Tapahtumakalenteri

Tarkemmat tiedot
www.maassataivaassa.fi

Avoimet ovet Jyväskylän krematoriossa 22.11.
klo 12-17 (Laukaantie 5)
Esittelemme Jyväskylän krematorion toimintaa ja tuhkahaustuksen eri vaihtoehtoja. Esillä eri uurnamalleja. Kahvitarjoilu. Krematoriossa on esillä Kuoleman kuvat -piirustuskurssin töitä.

Lupa luopua -työpaja 22.11.
klo 17-18.30 Jyväskylän taidemuseo (Kauppakatu 23)
Työpajassa käytetään ääntä, liikettä, maalaamista ja kirjoittamista reitteinä hyväksyvään läsnäoloon kunkin osallistujan omassa luopumisessa tai surussa. Kukin osallistuja voi kertoa omasta menetyksestään ryhmälle sen verran kuin tuntuu hyvälle. Työpajaan osallistuminen ei vaadi erityistaitoja. Ohjaajana Katja Holopainen. Mukaan mahtuu 15 osallistujaa. Ilm. taidemuseon Holvin lipunmyyntiin p. (014) 266 4391 museon aukioloaikana, muulloin sähköpostilla sirpa.turpeinen@jkl.fi. Maksuton.

Keskustelutilaisuus Elämän arvostus 22.11. klo 18
Keskusseurakuntatalo (Yliopistonkatu 12)
Oikeushammaslääkäri, professori Helena Ranta. Tilaisuuden juontajaa Raimo Laine. Vapaa pääsy.

Lauluja varjoista valoon, hämystä kirkkauteen 22.11. klo 18
Kaupunginkirkko (Kirkkopuisto)
Lauluyhtye Stemmia, soitinyhtye, Piia Laasonen & Pekka Björninen. Vapaa pääsy.

Taiteilijatapaamisessa kirjailija Satu Grönroos 23.11. klo 14-15.30
Jyväskylän taidemuseon Holvi (Kauppakatu 23)
Kulttuuriluotsien kirjailijavieras Satu Grönroos kertoo esikoiskirjastaan Lumen syli. Kirjan tapahtumapaikkana on 60-luvun Jyväskylä ja siellä pienen koululais-tytön Helmin ja hänen opettajansa Kaarinan kokemukset lapsen kuolemasta. Vapaa pääsy.

Elokuva: Hiljaisuus 24.11. klo 15-17
Keski-Suomen museo (Alvar Aallon katu 7)
Eletään jatkosodan viimeistä

kevättä. Rintamalinjan välitömmässä läheisyydessä sijaitsee kaatuneitten evakuoimiskeskus, jonne kuolleet sotilaat kerätään huollettaviksi kotiin lähettämistä varten. Eino astuu palvelukseen yhdessä ystävänsä Antin kanssa yksikköön, jossa muutaman naisen ja miehen joukko suorittaa raskasta ja vaativaa tehtävää. Einon mieli on täynnä sankarillisia ihanteita, mutta elämä pienessä yhteisössä osoittautuu sotaa monimutkaisemmaksi.
Hiljaisuus | Sakari Kirjavainen | Suomi 2011 | 112 min. | K-12.
Järjestäjä: Keski-Suomen elokuvakeskus ry. Vapaa pääsy.

Luento: Helvetin hirmuinen historia 25.11. klo 12
Palokan kirkko (Rovastintie 8)
Luento kuolemasta ja ylösnousemususkosta Raamatusta, teol. tri. Kari Kuula. Ennen luentotilaisuutta Palokan kirkossa on messu klo 10. Vapaa pääsy.

Luento: Totta vai tabua – kuolema 2000-luvun kulttuurissa 27.11. klo 18
Keski-Suomen museo (Alvar Aallon katu 7)
Luennoitsijana FM Ulla Härkönen. Kuolema on jo vuosituhansien ajan kiehtonut ihmismieltä, mutta mitä kuolema on meidän ajassamme? Onko kuolema säilynyt osana ihmisyyttämme vai olemmeko syänneet sen syrjään helpommin käsiteltävien asioiden tieltä? Kuolema on monen mielestä tabu, sillä sitä on vaikea hyväksyä osaksi nuoruutta ihannoivaa kulttuuriamme. Vapaa pääsy.

Hiljainen hetki Jumalan kanssa Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto
Hiljainen hetki Jumalan kanssa -arkiretriitti ke 28.11. klo 18-19.
Lohdutuksen sanoja Raamatusta, hiljaista mietiskelyä ja rukoushetki. Pappi on tavattavissa kirkolla klo 16 alkaen. Vapaa pääsy.

Keskustelutilaisuus Kuoleman rajalla 29.11. klo 18
Keskusseurakuntatalo (Yliopistonkatu 12)
Psykiatrin ja papin pohdintoja kuoleman rajankokemusten äärellä, psykiatri Olli Piirtola, pastori Juha Muilu. Vapaa pääsy.

Näyttelyt

Exitus - Minna Havukaisen valokuvanäyttely 3.11.2012-6.1.2013
Keski-Suomen museo (Alvar Aallon katu 7)

SanatON - Tiina Osaran valokuvanäyttely 3.11. 2012-6.1.2013
Keski-Suomen museo (Alvar Aallon katu 7)

Niina Vatanen: Harmaa päiväkirja
Juhana Moisander ja Kristiina Karsten: Puutarhassa -videoinstallaatio
3.11.-9.12.2012

Galleria Ratamo (Veturitallinkatu 6)

Anna Autio: Unohdetut & Historian hiljaiset -arkistokuvasarja
Galleria Variantti
3.11.2012-6.1.2013
(Viitaniementie 13)

Elämän arvostus, helvetin historia ja rajakokemukset luennoissa

Maassa Taivaassa-tapahtumasarjan luennoitsijavieraita ovat muun muassa oikeushammaslääkäri Helena Ranta ja helvetin historiastakirjankirjoittanut TT Kari Kuula.

MARIA LEBVALUKKONEN

– Konfliktialueiden ihmisten on käsiteltävä ensin menneisyys, suljettava takanaan sen ovi voidakseen katsoa tulevaisuuteen. Me ulkopuoliset voimme auttaa heitä sortuneitten yhteisöjensä jälleenrakentamisessa ja

antaahille elämänsä. Kuolleilla on ihmisoikeudet ja niiden kunnioittaminen kunnioittaa elämää, Helena Ranta muistuttaa.

Oikeushammaslääkäri Helena Ranta puhuu Elämän arvostuksesta 22.11. klo 18.

Tilaisuus järjestetään Keskusseurakuntatalolla ja sen juontaa pastori Raimo Laine.

Helvetin hirmuisuus

Helvetin hirmuisesta historiasta kerro TT Kari Kuula. Hän on tutkinut sekä helvettikäsitysten että paholais-

uskomusten historiaa antiikistanykypäivään saakka.

– Ikuinen kadotus on kristinuskon opeista kenties vaikein, Kari Kuula toteaa.

Kuulan luento kuolemasta ja ylösnousemususkosta Raamatusta on 25.11. klo 12 Palokan kirkossa, Rovastintie 8. Ennen luentoa on messu, joka alkaa klo 10.

Kuoleman rajan kokemuksia tarkastelevat psykiatri Olli Piirtola ja pastori Juha Muilu. Keskustelutilaisuus Kuoleman rajalla on 29.11. klo 18 Keskusseurakuntatalossa, Yliopistonkatu 12.

Kaivatut ja unohdetut näyttelyissä

Galleria Variantissa on esillä Hiljaisten historia sekä Unohdetut-teossarja. Galleria Variantin näyttely vie Kuoleman kukkaiseen puutarhaan.

MARIA LEBVALUKKONEN

Galleria Variantissa on esillä Anna Aution Unohdetut-teossarjasekä Luovan valokuvauksen keskuksen kokoama Historian hiljaiset -arkistokuvasarja. Sen kuolemaa käsittelevät kuvat ovat peräisin korpilahtelaisen Pauli Pukkalan kokoelmasta.

Anna Autio on teossarjassaan Unohdetut kerännyt muistojamais- tojen jäänteitä hautausmailta eri puolilla Eurooppaa.

– Hautausmaiden monikerroksinen hiljaisuus kiehtoo minua. Mihin ja miksi ihmiset uskovat? Miltä ikuisuus näyttää, miten sitä voi kuvata? Mitä jää jäljelle kun uskova ei enää ole?

– Hautakivienvälikuvat kuolleista ovathaalistuneet tunnistamattomiksi. Kivet ovat rapautuneet, nimet eivät ole enää luettavissa. Hautausmaankaatopaikalla avonaisia, tyhjiä arkkuja, vanhojen hautojen hylättyjä numeroita, tyynyyn on jäänyt jälki poistuneesta.

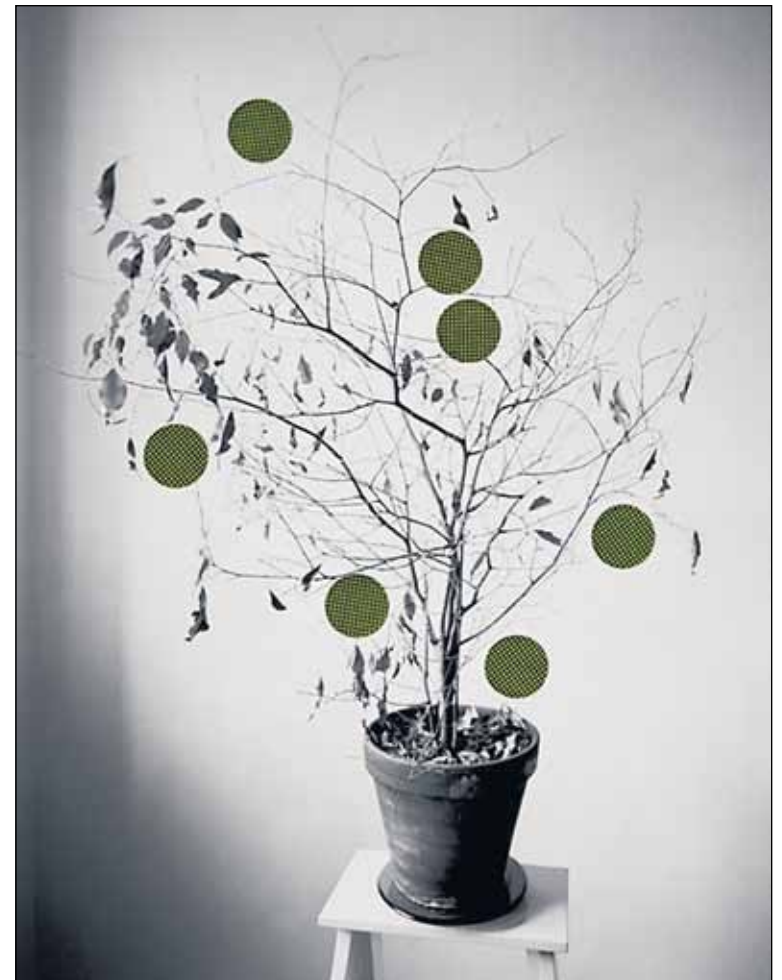
– Muistoilla, joita olen kerännyt, ei oletarinaa. Valokuvat heijastavat pirstaloitunutta menneisyyttä, joka mykistyy ja hajoaa, jota ei enää tunnista, nimeä tai lokeroi. Kuvillani haluan pitää ajasta kiinni ja tallentaa sen.

Historian hiljaiset -arkistokuvasarjaan valitut kuvat käsittelevät kuolemaa. Ne on valittu korpilahtelaisen Pauli Pukkalan kokoelmasta. Pauli Pukkala (1903–1981) oli korpilahtelainen maanviljelijä, joka sukutilansa isännöinnin ohessa valokuvasi aktiivisesti paikkakunnan maisemia, rakennuksia, ihmisiä ja tapahtumia. Pukkala oli mukana niissä arjessa kuin juhlassakin, ja laajasti lähitiensä tuntevanahan tallensimyös tilanteita, jotka liittyvät elämän päättymiseen.

Pukkalan kokoelmaa säilytetään Vanhan Korpilahden kotiseutuyhdistyksen arkistossa. Noin tuhannen kuvankokonaisuus on peräisin 1920- ja 30-luvulta.

Historian hiljaiset -näyttelyn on koostanut Pekka Suomäki yhdessä Kimmo Lehtosen kanssa, ja sen on vedostanut Martti Kapanen. Näyttely on tuottanut Luovan valokuvauksen keskus ry.

Galleria Variantin (Viitaniementie 13) näyttelyt järjestävät Luovan valokuvauksen keskusyhteistyössä

Niina Vatanen teossarjasta Harmaa päiväkirja Sarja on esillä Galleria Ratamossa. Taiteilijan tavoitellut kuvien avulla poissaolon kokemusta, joka syntyy läheisen ihmisen menettämisestä.

Kauko Sorjosen säätöön kanssa. Näyttely on auki 6.1.2013 asti. Galleria on avoinna to-su klo 12-17.

Harmaa päiväkirja Kuoleman puutarhassa

Galleria Ratamossa on 9.12. saakka esillä valokuvataiteilija Niina Vatanen Harmaa päiväkirja-teossarjasekä Juhana Moisanderin ja Kristiina Karstenin Puutarhassa-videoinstallaatio.

Vatanen Harmaa päiväkirja -sarja käsittelee läheisen ihmisen menettämistä, poissaoloa ja kuolemaa.

– Sarjan kuvat muodostavat pirstaleisena dokumentin edesmenneestä isäpuolestani. Vaikka ihminen, jota yritin kuvieni avulla tavoittaa, oli nyt poissa, näkyivät hänen jälkensä yhä kaikkialla: kalenterin merkinnöissä, valokuvissa, metsään painuneessa polussa, tyhjyydentäyttämässä huoneessa. Valokuvasin isäpuoleltani jääneitä valokuvia, muistikirjan sivuja, kartan merkintöjä sekä paikkoja, joissa tiesin hänen kulkeneen. Kuvien avulla tavoittelen myös poissa-

olon kokemusta, joka syntyy läheisen ihmisen menettämisestä, Vatanen kertoo.

Juhana Moisanderin ja Kristiina Karstenin Puutarhassa-teos (2009) perustuu Hugo Simbergin maalaukseen Kuoleman Puutarhassa. Teos koostuu videoprojisoinnista (Juhana Moisander) ja kukka-asetelmista (Kristiina Karsten). Se yhdistää kaksi kolmiulotteisesta elementtilliseksi kokemukseksi, joka liittyy vanhaan perinteeseen, jossa kuviteltiin kuolleiden nukkuvan kukkivassa puutarhassa.

Galleria Ratamo (Veturitallinkatu 6) on avoinna ti-su klo 11–18. Vapaa pääsy. Näyttely järjestää Luovan valokuvauksen keskus ry.

Exitus ja SanatON edelleen esillä

Minna Havukaisen Exitus -näyttely ja Tiina Osaran valokuvanäyttely SanatON ovat nähtävillä 6.1.2013 saakka Keski-Suomen museossa, Alvar Aallon katu 7.

Lisätietoja www.maassataivaassa.fi

Ruusu ja kalla vai orkidea ja flamingonkukka?

Haudoilleanavietykukkia. Kauniillakukkalaitteilla ja kimpulla on kunnioitettu vainajaa. Hautajaistavattu-vahitaastjakukkalaitteidenkin valinnassavanhatperinteet elävät vielä vahvasti. Kukkalaitteissavanhatsuosit pitävät vielä pintansa.

SIRPA KOIVISTO

Yli 50 vuotta alalla toiminut Marjatta Ryyänen Kukkakauppa ja hautaustoimisto Marjatta Ryyänen ky:stä vahvistaa, että perinteistä pidetään hautajaiskukissa yhä vahvasti kiinni. Eniten sidotaan pisanmallisia kukkavihkoja, joissa toistuvat perinteiset väriyhdistelmät sinivalkoinen ja punavalkoinen. Suomen värejä toistavia sinivalkoisia kukkavihkoja käytetään erityisesti veteraanihautajaisissa. Sepeleitä ei enää juurikaan pyydetä. Pyöreitä sepeleitä käyttävät lähinnä järjestöt virallisissa tervehdyksissään.

Tuttuja hautajaiskukkia ovat edelleen kalla, valkolilja, iiris, neilikka ja

erilaiset ruusut. Niiden lisäksi osataan kysyä jo muitakin kukkia.

– Suurin osa kukista on tuontitavaraa, joten melkein kaikkia saaympäri vuoden. Uusimpia suosikkeja ovat flamingonkukka ja orkidea, Marjatta Ryyänen toteaa.

Kukat ovat tärkeä osa hautajaisia. Kukkalaitetta valittaessa mietitään, millaisia kukkia vainaja olisi halunnut ja millainen kukkalaite kuvastaa vainajaa parhaiten. Myös kukkalaitteisiin liitettävissä värssyissä toistuvat tutut lainaukset runoista, virsistä tai Raamatusta.

– Harvalla on omia värssyjä. Olisi mukavaa, jos värssytkin uudistuisivat ja tulisi enemmän vaihtelua, Ryyänen huomauttaa.

Ekologisuus huomioon

Vaikka perinteet elävät vahvana, joi-takin muutoksia on silti nähtävissä. Erilaisia muotoja kuten sydämiä, ristejä, pyöreitä kransseja on jo tullut tuttuja kukkavihkojen rinnalle.

– Ihanasti mennään tässäkin asiasa eteenpäin. Erilaisia muotoja ja värejä käytetään rohkeammin ja mo-

nethaluavat, että kukkalaitteet ovat tämän ajan näköisiä. Mutta ilman muuta kunnioitamme myös niitä, jotka haluavat perinteisen kukkalaitteen, Minna Savolainen Kukkakauppa Ruusu puusta kertoo.

Aika ajoin kukkakaupoille tulee myös erikoisempiä pyyntöjä. Savolainen on muun muassa sitonut kukkalaitteen moottoripyörän renkaasta siten, että palanen renkaasta oli kimpun pohjassa. Vainaja harrasti moottoriurheilua ja lähiomaisen toive oli, että tämä näkyy kukkalaitteessa.

Tätä päivää ovat myös ekologiset kukkalaitteet. Niitä kysytäänkin aikaisempaa enemmän. Jo nyt hautakimpuissa ja -vihkoissa käytetään paljon luonnonmateriaaleja kuten puolukan-jamustikanvarpuja, liekoja, käpyjä ja sammalta. Hautakimpuonkavallista hautavihko ekologisempi vaihtoehto.

– Kimpusta saa halutessa yhtä suuren ja näyttävän kuin hautavihostakin. Joskus taas yksikin kukka voi olla kaunis.

Ekologisia kahvoja ja sieniä on jo saatavilla kukkavihkojen pohjaksi, mutta ne ovat vielä kalliita, eikä käyttö ole kovin yleistä.

Monethaluavathautajaisiinperinteisenkukkalaitteen,muttaerilaisiamuotojajavärejä käytetäänrohkeamminkertooMinnaSavolainenKukkakauppaRuusu puustaKUVASIRPA KOIVISTO

Kukat ilmensivät varallisuutta

Kukkalaitteidenyleistyminenhautajaisissa liittyi kaupungistumiseen. Varakkaat olivat ostaneet kukkalaitteita jo aikaisemmin, köyhemmät eivät haudoille luonnonkukkia.

– Kukkalaitteet ilmensivät osaltaan yhteiskunnallista varallisuutta ja ni-

den kautta näytettiin yhteiskunnallista asemaa. Mitä isommat ja upeammat kukat, sitä varakkaammasta hautajaisvierasta oli kysymys, akatemiatutkija Outi Fingerroos Jyväskylän yliopistosta kertoo.

Valkoinen yleistyi hautajaiskuk-

kien väriksi ja syrjäytti punaisen. Toisen maailmansodan jälkeen hautajaisten järjestäminen muuttui ammattimaisemmaksi ja hautaustoimistot alkoivat huolehtia hautajaisten järjestelyistä. Myös kukkia alettiin ostaa hautaustoimistoista.

Molemminpuolinen vastuun-jako edistää perheen hyvinvointia

KIRKONTIEDOTUSKESKUS/TUULIKKITERHEMAA

TM Hanna Ranssi-Matikainen väittelee tohtoriksi tutkittuaan pareja, jotka ovat vertaisryhmien tuen avulla päätyneet jatkaamaan suhdettaan ja selvinneet erokriisistä.

Tutkimuksen mukaan tärkeimmäksi erokriisin syyksi osoittautui elämän kokonaisvaltainen kuormittavuus. Naisilla keskeinen syy liittyi perheveloitteiden tuomaan perinteeseen sukupuolijakoon ja usein äidiltä opitun roolimallin toistamiseen.

Miehillä erokriisin syy kilpistyi isänä olemisen epävarmuuteen sekä rinnakkaisuuteen, jotka olivat tutkimuksen mukaan seurausta huonosti toimivasta parisuhteesta, eivät sen ensisijainen syy.

Ranssi-Matikainen tarkastelee kokemuksia erokriisistä yhdentoista

parin näkökulmasta. Pariskunnat kertoivat saaneensa tukea parisuhteensa jatkamiseen HNMKY:n perheyön organisoimista vertaisryhmistä.

Elämän kuormittavuus korostui muun muassa vaikeutenayhteensovittamistyö-japerhe-elämää. Erakriisissä pidettiin myös kommunikatiivon vaikeuksia, erilaisia suhdetta koskevia odotuksia, sukupuoleen liitettyä kuormittavuutta sekä rinnakkaisuhteita.

Koti-jaansiovanhemmuuden välisen kilpailuasetelma näkyi lisääntyneenä kiireenä. Kansainvälistynyt työympäristö korosti perinteistä sukupuolijakoa. Pikkulapsiperheissä nainen vastasi kodista samalla kun mies suuntautui intohimoisesti työhön. Myös perheen verkostojen ohuus vaikutti puolisoitten kokemaan yksinäisyyteen.

Erokriisistä voi toipua, mutta se

edellyttää luopumista työn ja perheen välisestä kilpailuasetelmasta. Myös muutokset parisuhteessa olivat välttämättömiä.

Vertaistuki auttaa ongelmien ratkaisussa

Oma-apuryhmät sekä vertaistuki soveltuvat hyvin parisuhdeongelmien puimiseen. Omaan elämään saatu tuki kannusti avun saanutta välittämään tukea muillekin.

Parisuhteeseen jatkaneet asettivat perheen hyvinvoinnin etusijalle. Muut muutokset liittyivät vuorovaihtuuden laatuun sekä henkilökohtaisen identiteetin vahvistamiseen.

– Molemminpuoliseen vastuunjakoon perustuvalla parisuhdemallin näyttäisiparhaiten edistävän perheyhteisön hyvinvointia, Ranssi-Matikainen sanoo.

Sururyhmä lapsensa tai nuorensa menettäneille

Uusi sururyhmä kokoontuu Jyväskylän kaupungin perheneuvolantiloissa seitsemänä maanantaina tammi-huhtikuun aikana. Ryhmän ensimmäinen kokoontuminen on 14.1.

Sururyhmän ohjaajina toimivat sosiaalityöntekijä Eeva Nyberg ja sairaalapastori Asta Rusanen.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot Asta Rusanen, 050 413 9294.

ITSENÄISYSPÄIVÄN 6.12.2012 OHJELMA JYVÄSKYLÄSSÄ

JUHLAJUMALANPALVELUS TAULUMÄEN KIRKOSSA KLO 10.00, Lohikoskentie 2

SEPELTENLASKUTILAISUUS VANHAN HAUTAUSMAAN SANKARIHAUDALLA KLO 11.30, Puistokatu

ITSENÄISYSPÄIVÄN JUHLA JYVÄSKYLÄN PAVILJONGISSA KLO 13.00, Messukatu 10. Pysäköinti P2-alueella, Uno Savolan kadulla.

Juhlalpuhujana on Jyväskylän yliopiston rehtori **Matti Manninen**. Tervehdyspuheen pitää Luonetjärven varuskunnan päällikkö, eversti **Petri Tolla**. Juhlissa esiintyvät **Ilmavoimien soittokunta** solistinaan **Jenna Bägeberg**, **Vox Aurea -kuoro** ja **Cooma Dance Academy** tanssijat.

Juhlaan on vapaa pääsy. Kahvitarjoilu klo 12.00 Suuret kunniamerkit.

ITSENÄISYSPÄIVÄN SOIHTUKULKUE KLO 18.00

Kulkue lähtee yliopiston päärakennuksen edestä kohti Vanhaa hautausmaata. Sankarihaudalla sepeleenlaskutilaisuus klo 18.30. Järjestäjänä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen 1. vuosikurssin opiskelijat.

HARJUN PORTAAT VALAISTUNA KLO 18.00–20.00

Järjestäjinä Jyväskylän Partiolaiset ry ja Halssilan Haukat ry.

Asukkaita kehoitetaan vanhan tavan mukaan järjestämään juhla-valaistus klo 18.00–20.00.

Jyväskylän kaupunki Jyväskylän seurakunta Luonetjärven varuskunta

Hannikainen teki jouluhittinsä "k

Hannikaisenkatu on Jyväskylän keskustan tärkeimpiä väyliä. Nopealla otannalla katutunnetaan hyvin, mutta silloin nimensä antanut P. J. Hannikainen huonommin. Hannikainen on siinä aika nostaa uudestaan esille, etenkin joulun tähtöset uikkivat ja ovellaan joulupukki, valkoparta, vanhaukki.

JANNE KÖNÖNEN

"Taas sitä ollaan täällä kurjassa Jyväskylässä."

Jyväskylän alkeisopiston oppilas Pekka Juhani Hannikainen, 17, ei olisi ikinä kirjoittanut näin, jos olisi tiennyt, että saa oman kadun ja muutakin gloriapäijänteen pohjoisrannoilla.

Ylioppilaaksi pian valmistuva pohjoiskarjalainen vannoi koulu kaupungistaan poistuesaan vielä varmemmaksi vakuudeksi, ettei ikinä enää palaisi sinne.

Syy Hannikaisen mielenpahoitukseen oli muun muassa se, että Jyväskylä oli 1870-luvulla kurja provinssikaupunki, jossa asukkaita oli vaivaiset tuhat. Vaikka kanttori-isä oli lähettännyt kokolapsipesueensa koulutielle Keski-Suomeen ja omaisia oli siis lähellä, ei Hannikainen järin ihastunut kaupunkiin ollut.

Hänet oli kuskattu tänne vuonna 1866 neljä kokonaista päivää kestäneellä hevoskyydillä kotoa Nurmekesta. Kun tie vei eteenpäin Helsinkiin, rautatiestä nykyisen Jämsän kautta etelään ei ollut tietoaakaan, vaan juna kulki Pohjanmaan rataa Haapamäen kautta. Matkalaisten oli pakko yöpyä Haapamäellä. Kepeät mullat, ajatteli Helsinkiin "sivistyksen pariin" 1875 porhaltanut Hannikainen.

Jyväskylä herää

Mutta ei Hannikainen näin vähällä päässyt Jyväskylästä, eikä Jyväskylä Hannikaisesta.

Kaksitoistavuotiaana hän oli keisarillisesta yliopistosta valmistunut filosofian maisteri löysi itsensä jälleen Päijänteen rannoilta. Hänet valittiin Jyväskylän seminaarin musiikinlehtoriksi 1887. Ehkä aiemmat karut kokemukset syvästi unta nukkuvasta pikkukaupungista olivat jättäneet jälkensä, mutta nyt Hannikainen oli ainakin päättänyt herättää Jyväskylän kulttuurielämän ja varsinkin musiikkiharrastuksen eloon ruusun unesta.

Musiikin lehtori oli ajamassa kaupunkiin ensimmäistä sinfoniakonserttia, laulujuhlia ja perusti ensimmäisen suomenkielisen musiikkilehden sekä yhä toimivan mieskuoron Sirkat. Jyväskylän musiikista saamasta nosteesta kerroto jotain se, että vuonna 1884 musiikkijuhlille otti osaa 2400 ihmistä, eli enemmän kuin koko kaupungissa oli asukkaita.

Kesällä 1899 Hannikainen houkutteli paikalle tuttunsa Jean Sibeliuksen ja Robert Kajanusin ihmettelemään vähäpätöisen provinssin virinnyttä kulttuuri-innostusta. Samaa aikaanelettiin myös valtavan kansallisen

P. J. Hannikainen (1854-1924) sävelsi tunnetuimmat joululaulunsa Jyväskylässä kaupungissa josta ei ensin pitänyt tulla kuin kuvauksisto Keski-Suomen museon

innostuksen aikaa ja Hannikainen oli saanut suomalaisuusasiastalisen tartunnan Helsingissä. Hän oli tutustunut pääkaupungissa muun muassa Uno Cygnaeuksen, Yrjö Sakari Yrjö-Koskiseen ja Julius Krohniin. Ensin mainittu oli ideoinut kansakoulunopettajaseminaarin juuri Jyväskylään.

Hannikainen houkutteli tuttunsa Sibeliuksen ja Kajanusin ihmettelemään vähäpätöisen provinssin virinnyttä kulttuuri-innostusta.

Hannikainen oli siis toteuttamassa suomalaisuusihannetta kaupungissa, joka sopi mitä parhaiten hänen aatteelliseen tavoitteeseensa. Jyväskylä on aina ollut erittäin suomenkielinen kaupunki, joten kansanomaisen arvostuksen nostattamiseen kaupunki oli mitä otollisin

Sivistynyt kansanmies

Hannikainen oli itsekkin sopiva suomalaisuusmies, sillä hän oli sopivasti säätyläinen ja kansan-ihminen. Säätyläinen, joka pystyi keskustelmaan luontevasti sibeliusien ja edelfelttien kanssa, ja samalla kansan-ihminen, jotta ymmärsi tavallisen rahvaan huolet. Sukujuuristakin löytyi sekä avioton von Wright -suvun isoäiti kuin ihan tavallista suomenkielistä pyykkäriäkin.

P. J. Hannikaisen sävelkynä kirjoittama "Jo" Jyväskylässä Monen hänen tekemistään joululaulusta elävä suomala

Elämäntyönsä säveltäjä, kansallinen herättäjä ja kulttuurivaikuttaja palasi siis tekemään Jyväskylässä. Viihtymistä kaupungissa edisti toisella asumisella, että musiikin laitokselta löytyi oma rakas vaimo. Seurustelu neiti Nikanderin kanssa oli pidettävä ensin salassa, sillä oppilas oli ihastuksen alkaessa 18 ja opet-

taja "jo" 33. Kaupunki toipui skandaalin poikasta nopeasti ja pari lapsineen vakiinnutti asemansa Jyväskylän ykkösmusiikkiperheenä.

Musiikin opettamisen ohella Hannikaisen sävelkynä oli Keski-Suomen vuosina hyvin teräviä. Aikaa kestäviksi klassikoiksi on helppo nimetä useita edelleen suosittuja lauluja, kuten

Kauneimmat joululaulut 40 vuotta

<p>Lasten kauneimmat joululaulut</p> <p>9.12. klo 16 Vaajakosken kirkko 9.12. klo 16 Neulaskoti 12.12. klo 18 Korpilahden srk-koti 13.12. klo 18 Säynätsalon kirkko 16.12. klo 16 Halssilan kirkko</p> <p>***** 11.12. klo 18 mukana seurakunnan kehitysvammaistyö, Kaupunginkirkko 12.12. klo 19 Christmas Carols, englanninkieliset kauneimmat joululaulut, Kaupunginkirkko</p>	<p>13.12. klo 18 opiskelijoiden ja nuorten aikuisten kauneimmat joululaulut, Kortepohjan kirkko 16.12. klo 15 De vackraste jul-sångerna - mässa Keltinmäen kirkko 28.11. klo 13 Ruusakoti, Palokka 5.12. klo 12.30 ja 14 Palokan terveyskeskuksen vuodeosasto 5.12. klo 13 Vanhainkoti Iltatähti, Korpilahti 5.12. klo 18.30 Puuppolan kerhotila päiväkodilla 8.12. klo 16, 17.30 ja 19 Vesalan riihikirkko</p>	<p>9.12. klo 14 Jyskän seurakuntakoti 9.12. klo 14 Neulaskoti, Keljonkangas 9.12. klo 16 ja 19 Kuokkalan kirkko 9.12. klo 18 Keltinmäen kirkko 9.12. klo 16 ja 18 Palokan kirkko 9.12. klo 18 Koivuniemen leirikeskus 9.12. klo 18 Huhtasuo kirkko 10.12. klo 18 Nyrölän kallio-planetaario</p>	<p>12.12. klo 12.30 Luhtisen palvelutalo, Palokka 12.12. klo 18 Jyväskylän kristillinen opisto 12.12. klo 17 Seminaarimäen kauneimmat joululaulut, Kaupunginkirkko 13.12. klo 18 Ravintola Ohrantähkä, Korpilahti 13.12. klo 18 Lohikosken kirkko 13.12. klo 19 Taulumäen kirkko 13.12. klo 18.30 Jylhänperä, Rauhanyhdistyksen talo 13.12. klo 18 Kuokkalan kirkko</p>	<p>16.12. klo 16, 18 ja 21 Vaajakosken kirkko 16.12. klo 16 Kortepohjan kirkko 16.12. klo 16 Säynätsalon kirkko 16.12. klo 16 ja 18 Kaupunginkirkko 16.12. klo 16 ja 19 Kuokkalan kirkko 16.12. klo 18 Halssilan kirkko 16.12. klo 18 Korpilahden kirkko 19.12. klo 18.30 Kuikan kylätalo 19.12. klo 18.30 Saarenmaan koulu 19.12. klo 19 Taulumäen kirkko 20.12. klo 18 Ylä-Muuratjärven kylätalo, Korpilahti</p>	<p>21.12. klo 18 Nyrölän koulu (samalla koulun joulujuhla) 22.12. klo 18 Taulumäen kirkko 6.1.2013 klo 16 Sotainvalidien sairaskoti, Kypärämäki</p> <p>KAUNEIMMAT JOULULAULUT -konsertit 9.12 ja 16.12 klo 15 Taulumäen kirkko, Vox Aurea ja Kolmekuuset. Liput 10/ 5 euroa 16.12. Kauneimmat joululaulut - messu Taulumäen kirkossa klo 18.</p>
--	---	---	---	--	---

"kurjassa" Jyväskylässä

Gallup

1. Tiedätkö millä kadulla olemme?
2. Mitä tulee mieleen P. J. Hannikaisesta?
3. Jos pitäisi valita yksi suosikki joululaulujen joukosta, mikä se olisi?

Esko Keto
 1. Kyllä, Hannikaisenkadulla ollaan.
 2. Pitkään olen Jyväskylässä asunut, mutta en kyllä muista P. J. Hannikaista
 3. Joulupuun rakennettu. Sitä lauletaan aina lastenlasten luona.

Kari Hartikainen
 1. En osaa sanoa, kun en ole paikkakuntalaisia.
 2. Ei mitään hajua.
 3. Joului ei ole oikein minun juttu, mutta siskon lapsille olen pukki ja kunhan ovat pukinnähtyäänensijärkytyksestäselvinneet, he laulavat aina tuota Hannikaisen säveltämää Joulupukkia.

Anna-Liisa Heikkilä (vas.) ja Tiina Mikkola (oik.)
 1. Tiina: Eikö tämä olekin Hannikaisenkatu?
 Anna-Liisa: Joo, Hannikaisenkatu.
 2. Tiina: Ei muistu nyt mieleen.
 Anna-Liisa: Ei minullekaan.
 3. Tiina: Hannikaisen tuotannosta Tuikkikaa oi joulun tähtöset
 Anna-Liisa: Muistan ainakin Hiljaa hiljaa, joulunkellot kajahtaa.

laistensuosikkeinatänäkinjouluna.(Lausetarkoittaanykykielellä"mieltäviihdyttäenkuinmuinoinlapsena.Lähdekotimaistenkieltenkeskus)KUVAKRISTINAKONTONIEMI

Karjalaisten laulu, Keski-Suomen laulu, Maan korvessakulkevilapsosentie, Mökin laittaja ja joululauluista etenkin Joulupukki (valkoparta, vanha ukki), Oravan pesä sekä Tuikkikaa oi joulun tähtöset. Hannikainen otti ja suomensi myös Topeliuksen Kesäpäivä Kangasalla -laulun.

Räntäateisena päivänä Hannikaisenkatua tallustava voi siis hyvällä syyllä hyräillä mielessään P. J. Hannikaisen elämäntöitä. Näin joulunaikaan voi jopapysähtyä miettimään, mitä ihmettä tarkoittaa Tuikkikaa oi joulun tähtöset -laulun lause "mieltäviihdyttäenkuinmuinenlasna" (vastaus sivulla 9 kuvatekstissä).

Mikä on sinun suosikkijoululaulusi? Miksi juuri se? Lähetä vastaus sähköpostilla jklsrk.tiedotus@evl.fi. Vastanneiden kesken arvotaan uunituore MMV-kuoron Tähtien tietä -levy.

Joulun ajan lähetysmyyjäiset

1.12. klo 10-14 Adventtimyyjäiset Keskus-seurakuntatalo (lounas, kahvit, Loiskiksen perhekonsertti klo 12)

Neulaskoti
 2.12. n. klo 17 Hoosianna-perhemessun jälkeen adventtimyyjäiset Kuokkalan kirkko
 9.12. klo 15-19 Lähetysmyyjäiset, Kortepohjan seurakuntakeskus
 15.12. klo 10-12 lähetysmyyjäiset, Säynätsalon seurakuntakoti
 16.12. n. klo 17 Kauneimpien joululaulujen jälkeen myyjäiset Keltinmäen kirkko
 22.12. klo 11-13 Lähetysmyyjäiset

vaajakosken kirkko
 1.12. klo 12-13.30 Lähetysmyyjäiset
 Tikkakosken kirkko
 2.12. n. klo 11.30 messun jälkeen Lähetys ja diakonian myyjäiset
 Palokan kirkko
 2.12. n. klo 11.30 messun jälkeen Lähetys joulumyyjäiset
 Korpilahden seurakuntatalo
 2.12. n. klo 11 perhemessun jälkeen perinteiset lähetysmyyjäiset ja lounas

Lahjoita koruja ja lankoja lähetykselle

Lähetystyön yksikkö kerää marraskuun ajan lahjoituksina villalankoja. Lankalahjoituksia jaetaan eteenpäin lähetyspiireihin, jotta saadaan uusia tumppeja ja vanttuita lähetystyön hyväksi.

Adventtimyyjäisten korukirppiseen kerätään myös ylimääräisiä jääneitä koruja, joita löytyy laatikoiden pohjilta. Kaikki korut kelpaavat! Jos haluat lahjoittaa lankoja tai koruja, ota yhteyttä Paula Niemitaloon p.040-367713 tai tuo lahjoituksesi Keskus-seurakuntatalon aulassa sijaitsevaan monistamoon marraskuun aikana.

Loiskis adventtimyyjäisissä

Järjestöjen lähetysmyyjäiset ovat Keskus-seurakuntatalolla lauantaina 1.12. klo 10-14. Myynnissä lähetysjärjestöjen sekä alue-seurakuntien lähetyspiirien tuotteita, edullinen keitto tai puurolounas.

Lisäksi on arpajaiset ja Taulumäen kirkko -pipareiden koristelupiste 2 euron hintaan. Lastenorkesteri Loiskis konsertoi perheille klo 12; konsertti on ilmainen. Lisäksi nähtävillä on Kaarina Heiskasen piparimuottinäyttely. Myyjäiset järjestää Jyväskylän seurakunnan lähetystyösekä lähetysjärjestöt.

Toisenlaiset tupperit eli lahjailta

Torstaina 29.11 vietetään Kirkon Ulkomaanavun Toisenlainen lahja-iltaa Vanhassa pappilassa klo 18. Tule kuulemaan Kirkon Ulkomaanavun työstä, jota tehdään toisenlaisten lahjojen tuotolla. Samalla saat nauttia maailmanmusiikista ja leppoisasta illastakahvikupposen äärellä.

Illassavoiosta toisenlaisia lahjoja. Voit tutustua toisenlaisiin lahjoihin etukäteenosoitteessa www.toisenlainenlahja.fi.

Illan järjestää Jyväskylän seurakunnan lähetys- ja kansainvälisen työn yksikkö.

**Kaikissa miesten pukuasioissa
Palvelee vaatturi ja
Pukuvuokrauspalvelu
HANNU KUITUNEN**

Gummeruksenkatu 6, Jyväskylä
kysy tai katso lisää p. 014-218 206 www.vuokrapuku.com

**MYÖS
KORJAUKSET
HOIDETAAN**

Mikeva Oy:n Ruusakoti

Jyväskylän Palokassa tarjoaa hoivaa ja huolenpitoa ympärivuorokautisesti vanhuksille ja kehitysvammaisille.

Vapaita paikkoja voi tiedustella
Vastaava ohjaaja Ruut Savonmäki puh. 044 780 0545

www.mikeva.fi

Juhlan Paikka
Pito- ja Juhlapalvelu
PUNAINEN PIRTTI KY

Ilmarisenkatu 20, 40100 Jyväskylä
p. (014) 378 1802 www.punainenpirtti.fi

**Jalkahoidot, hieronnat
ja lahjakortit
Hierontapiste Iisopista,
Liisa Nipuli
Kauppakatu 28 A 54
050 362 27 44**

PARTURI – KAMPAAMO

Hiustyyli
Ritva Nuutinen
Kontiontie 12
40400 JYVÄSKYLÄ
045-1127 688

PERLMIKRO-
TILAT

HIEROJA - KUPPARI

JALKOJEN HOIDON AMMATTI-
TUTKINNON SUORITTANUT
Sirkku Lahtinen
Väinönkatu 7 A 4
Puh. 615 220, 0400-647 547

**MATTOJEN
KONE- ja
LAAKA-
PESUT**

Jyväskylän
MATTO PESU OY
Palokankaantie 7.
Noutopalvelu puh. (014) 283 800.

**LAKIASIANTOIMISTO
VARATUOMARI
RIITTA KIVELÄ**

p. 0500 545 689, 014 645 234
Kauppakatu 2 D, 2. krs 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivelä.fi
• perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

**Verhoilu
AJANPATINA**

Kodin ja julkisten tilojen huonekalujen verhoilu ja sisustustekstiilit
Riitta-Liisa Hantunen
Takalankuja 6 B
puh. 040 561 3221
Suomen verhoilijamestarien liiton jäsen

**Naislaulajat tarjoilevat
Jouluista lunta**

Jyväskylän Naislaulajat on juhlinut tänä vuonna konsertein ja tapahtuminkuudettakymmenettätoimintavuottaan. Vuonna 1952 perustettuun kuoroon kuuluu nelisenkymmentä laulunharrastajaa. Useissa kilpailuissa ja katselmuksissa palkittua kuoroa johtaa diplomikuoronjohtaja Rita Varonen.

Kuoron ohjelmistosisältää paljon suomalaistanykymusiikkia ja useita tilausteoksia, joista viimeisimpiä on Mia Makaroffin Jouluihin lumi. Juhlavuotensa alkajaisiksi kuoro julkisti viime joulun alla levyn, jolla

olevaa musiikkia on mahdollista kuulla nyt juhluvuoden päätteeksi Taulumäen kirkon konsertissa. Sekä konsertin että levyn nimikappale Jouluihin lumion myösohjelmistossa. Kuoroa säestävät Hilka Louhivuori pianolla ja Pekka Toivanen kelttiharppulla.

Ohjelmia voi ostaa ennakkoon Nikolainkulman lippupisteestä taikuron jäseniltä.

Naislaulajien joulukonserttion Taulumäen kirkossa perjantaina 14.12. klo 19. Ohjelma 12/8 euroa.

**Voice tuo jokaiselle joulun
Taulumäen kirkossa**

Voice – Suomen paras kuoro 2011 – haluaa herättää kuulijoidensa joulu mielenkonsertillaan. Jokaisen joulun se kuullaan Taulumäen kirkossa lauantaan 15.12. klo 18. Ohjelma 10/7 euroa. Ohjelmisto sisältää rakkaita perinteisiä joululauluja, kuten Varpunen jouluaamuna, ja uudempiä joulusävelmiä, esimerkiksi Taivas sylissäni. Jokaisen joulun, konsertin nimikkokappale, on kuoron omaa tuotantoa. Kuoroa johtaa musiikin lehtori Tarja Erkkilä.

Ohjelmisto sisältää rakkaita perinteisiä joululauluja, kuten Varpunen jouluaamuna, ja uudempiä joulusävelmiä, esimerkiksi Taivas sylissäni. Jokaisen joulun, konsertin nimikkokappale, on kuoron omaa tuotantoa. Kuoroa johtaa musiikin lehtori Tarja Erkkilä.

**Joulu ei mene pikakelauksella
Keski-Suomen museossa**

Kirjailija Aino Suhola kirjoittaa teoksessaan Josoisjoku, vaikka Jumala: "Joulukin menee pikakelauksella". Näin ei ole pakko tapahtua. Hiljennytään joulun sanoman äärelle joulurunojen ja -laulujen myötä Keski-Suomen museossa, Alvar Aallonkatu 7. Mirjami Asikainen ja Ritva-Sofia Lintu tulkitsevat runot. Aino Suhkan tekstin lisäksi kuullaan Eino Leinon, Aleksis Kiven, Yrjö Jylhän, Helvi Juvosen, Jaakko Haavion, Anna-Mari Kaskisen, Risto Kormilaisen ja Mirjami Asikaisen runoja. Musiikista vastaavat Aulis Tuimala, laulu, ja Eija Rantatalo, piano. Tuokiossa lauletaan myös yhteislauluja.

Tilaisuus on sunnuntaina, 2.12. klo 15, museon 4. kerroksen luentosalissa. Keski-Suomen museon järjestämä tilaisuus kestää noin tunnin. Kuuden euron pääsymaksulla voi tutustua museon kokoelmiin.

www.kotimaa24.fi

Jouluksi uuteen kotiin

VVO:n vuokra-asunto on turvallinen asua ja asioiminen on helppoa ja vaivatonta. Tutustu vuokra-asuntotarjontaamme ja täytä asuntohakemus jo tänään: www.vvo.fi. Tutustu samalla myös avainasiakasetuihimme!

Yksi elämä. Asu se hyvin.

Suomen Pipliaseura 1812-2012 • www.piplia.fi • markkinoiden laajin raamattuvalikoima

PIPLIAT PAKETTIIN

RAAMATTU

Keskikokoinen, kattavat liiteosat, 92 -käännös. Laadukkaat nahkajäljitelmäkannet. Saatavana 3 uutuusväriä. 26 €

**LÄPPÄKIRJA
Piplia pikkuisille**

Avaa 48 luukua ja ylläty! Hauska lukukokemus alle kouluikäisille. 15 €

NAHKAKANTINEN RAAMATTU

Tilaa kultainen nimipainatus lahja-saajan Raamattuun. Koko valikoima www.piplia.fi

Tilaukset: myynti@piplia.fi
puh. 010 838 6520

voimasanoja 200 VUOTTA • PIPLIA

PL 54 | 00241 HELSINKI | www.piplia.fi | www.raamattuvuosi2012.fi | www.piplia.fi

**UUSI KIRJA-/RAAMATTUMYYMÄLÄ
AVATTU JYVÄSKYLÄÄN
sekä VERKKOKAUPPA
osoitteeseen www.rihto.fi**

Klikkaa itsesi sisään tai tule käymään! Alasinkatu 1-3, 40320 Jyväskylä, Gummerruksen talon alakerta.

Avoinna 8,00 - 16,00 **PARAS KIRJA SYNTYY KOKEMUKSESTA** **Rihto Oy**
KIRJANSTOMO

Pintaa syvemmältä.

Tervetuloa magneettikuvaukseen, mammografiaan ja rintavastaanotolle Sepänkadulle.

Taina Usenius
Syöpätautien
erikoislääkäri

Jussi-Pekka Usenius
Radiologian
erikoislääkäri

JYVÄSKYLÄN
Magneettikuvaus

Sepänkatu 14, Jyväskylä | p. 040 771 3222 | www.jklmagneetti.fi

Hynninen ja Kiviniemi jouluisina Taulumäen kirkossa

Jorma Hynninen, baritoni, ja Kalevi Kiviniemi, urut, esittävät Taulumäen kirkossa itsenäisyyspäivän ja joulunajan musiikkia; Jean Sibeliuksen ja muidensuomaisten säveltäjien lauluja, uusi Kimmo Hakolan laulu Jorma Hynnisen omaan tekstiin, Finlandia sekä Notre Damen urkuri Balbastren joulusarja uruille.

Baritoni Jorma Hynninen on luonut poikkeuksellisen näyttävän ja merkittävän uran ooppera-, lied- ja konserttilaulajana. Jorma Hynnisen keskeisiä rooleja ovat muun muassa Rodrigo, Kreivi Almaviva, Wolfram ja Jevgeni Onegin.

Hän on laulanut useiden suomalaisten oopperoiden kantaesityksissä, joistamonien pääroolit on sävelletty Hynnisen laulaja-janäyttämö persoonallisuutta ajatellen.

Konserttiurkuri Kalevi Kiviniemi (s. 1958) on kansainvälisesti arvostettu, erityisesti ranskalaiseen musiikkiin perehtynyt taiteilija. Kiviniemi on konsertoinut useaan otteeseen Pariisin Notre-Dame-katedraalissa ja Sainte-Clotilde-basilikassa sekä levyttänyt Orléansissa ja Rouenissa historiallisilla Cavallé-Coll-urilla.

Jorma Hynninen ja Kalevi Kiviniemen konsertti Taulumäen kirkossa pe 7.12. klo 19. Liput ovelta 20/10 euroa.

Hynninen ja Kiviniemi tarjoilevat isänmaallista joulumusiikkia.

Deutscher Adventsgottesdienst und deutsche Weihnachtslieder in Stadtkirche

Samstag, 15.12.2012, 17 Uhr, Stadtkirche, Kirkkopuisto, Jyväskylä Kirchpark. mit Martin Röker, Risto Valtasaari, Elina Fuchs. Anschließend treffen wir uns um 18 Uhr zum Singen und Beisammensein bei Kaffee und Weihnachtsgebäck

im Alten Pfarrhaus, Vanha Pappila, Vapaudenkatu 26. Selbstgebackenes oder -gekauftes kann gerne mitgebracht werden. Herzlich willkommen!

Saksankielinen adventtihartaus lauantaina 15.12. klo 17 Jyväskylän

Kaupunginkirkossa. Mukana pastori Martin Röker, kanttorina Risto Valtasaari, Elina Fuchs. Jumalanpalveluksen jälkeen klo 18 saksalaisia joululauluja ja kahvia Vanhassa Pappilassa, Vapaudenkatu 26. Tuo mukana saksalaisia joululeivonnaisia.

Juhlikaa - Jubilate! sanoo Musica-kuoro

Jubilate! 35-vuotiaan Musica-kuoron perinteinen joulukonsertti Taulumäen kirkossa lauantaina 8.12. klo 21, liput 12/7 €. Ohjelmistossa on teoksia latinaksi ja suomeksi, klassis-

min ajan suurten säveltäjien kynistä kuoron omaan Kostiaiseen ja nyky-päivään.

Lisätietoja kuoron verkkosivulta osoitteesta www.musicakuoro.net.

Sinfis juhlii 95-vuotiaasta Suomea

Jyväskylän yliopiston sinfoniaorkesteri Sinfis juhlistaa Suomea esittämällä suomalaisten huippusäveltäjien teoksia: Jean Sibeliuksen Pélleaset Melisande, Aulis Sallisen 1. Sinfonia ja Uuno Klamin Kalevalasarja.

Konsertin johtaa Sinfiksen uusi kapellimestari Huba Hollököi. Unkarilaissyntyinen Hollököi on valmistunut musiikin maisteriksi Budapestin Franz Liszt -akatemiasta. Kapellimestariksi Hollököi on opiskellut Sibelius-Akatemian kapellimestariluokalla muun muassa Leif Segerstamin ja Jorma Panulan

johtamalla.

Jyväskylän yliopiston sinfoniaorkesteri eli Sinfis on vuonna 1993 perustettu Jyväskylän yliopiston edustusorkesteri. Sinfis konsertoi säännöllisesti joka lukukaudella ja soittajien joukosta koostaan tullaan myös pienempiä kokoonpanoja erilaisiin tilaisuuksiin.

Sibelius-Sallinen-Klami Suomalaisen musiikkikonserttilauantaina 24.11. klo 18 Taulumäen kirkossa. Liput ovelta 15/7 euroa (alennettu hinta: opiskelijat ja lapsetalle 12v.). Lippujen ennakko- raukset sinfis.jyu@gmail.com

Puhkupillien Puhkuusipuu kuuluu Kuokkalassa

Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillien jo perinteeksi muodostunut joulukonsertti Puhkuusipuu saapuu Kuokkalaan. Nuorjaenergisien kapellimestarikaksikon Tanjaana Jaakkolan ja Anna-Kaisa Tupalan johtamana Puhkupillit tuovat Kuokkalan kirkkoon niin perinteisiä kuin tuoreita sovituksia tutuista joulun klassikoista, maustettuna uusilla orkesteriteoksilla. Luvassa on sävyjen kirjo herkästä ja tunnelmallisen kotoisasta raukviin fanfaareihin.

Puhkupilliton pääosin Jyväskylän yliopiston opiskelijoista koostuva sinfoninen puhallinorkesteri. Kol-

mattakymmenettä toimintavuottaan juhliava orkesteri on aktiivisesti läsnä Jyväskylän musiikkilämässä useilla vuotuisilla konserteillaan.

Puhkupillien ohjelmistokoostuu niin orkesteriklassikoista kuin tanssi- ja elokuvamusiikinkin sovituksista.

Viime vuonna Puhkupillit teki konserttikiertueen Puolaan, ja tulevina vuosina on tiedossa suuria juhla-konsertteja kantaesityksineen.

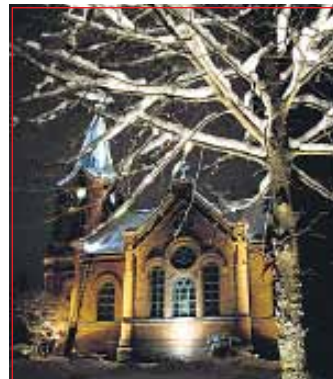
Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupillien joulukonsertti Puhkuusipuu Kuokkalan kirkossa la 1.12. kello 18. Ohjelma 12/6 euroa.

Niityllä lunta? Lähetyksen puurojuhla koko perheelle

pe 14.12. klo 18, Huhtasuon kirkko
Puuro- ja kahvitarjoilu klo 17.30 alkaen (vapaaehtoinen maksu)

Mukana lähetystyöntekijöitä, lyhyitä välähdyksiä joulusta eri maissa ja jouluevankeliumia.

ev.lut. kirkon lähetyjärjestöt ja Jyväskylän seurakunta

Joulun sävel
Kaupunginkirkossa keskiviikkoisin klo 12–12.30. Vapaa pääsy.

ke 5.12.2012 Hannele Valtasaari, laulu Risto Valtasaari, urut Yhteislauluja	ke 12.12.2012 Mikko Miettinen, huilu Pekka Björninen, piano, urut Yhteislauluja	ke 19.12.2012 Gsus -lauluryhmä, Esko Turpeinen, kitara, djembe Maria Salmela, laulu, piano Yhteislauluja ke 2.1.2013 Antti Laasonen, viulu Piia Laasonen, laulu, piano, urut Yhteislauluja	Ovella vapaaehtoinen kolehti Suomen Lähetyksen joulukeräykselle.
--	--	--	--

Ilmoitusmarkkinointi
Jaana Mehtälä p. 020 754 2309
jaana.mehtala@kotimaa.fi
KOTIMAA-YHTIÖT

Järjestöjen joulumessut

Perinteiset joulumessut paikallisille yhdistyksille, järjestöille, sekä yksityisille käsityö- ja leivontaharrastajille.

9.12.2012
11.00-16.00
Hippohalli
Jyväskylä

Lisätietoja:
www.nuortenkeskisuomi.fi

NuK-Su
Nuorten keski-suomi

Petri Laaksonen
Tumman tähtitaivaan alla
JOULUKONSERTTI
KUOKKALAN KIRKKO
PE 14.12. KLO 19

Liput ennakkoon www.lippupalvelu.fi/
puh. 0600-10 800 (1,96€min+pvm)
sekä liput ovelta 20 € (käteismaksu)
alkaen tuntia ennen

Sydämellisesti tervetuloa kuuntelemaan Petrin kauneimpia joululauluja

Hautaus - kukkapalvelu
Nooa

Lähelläsi hautausjärjestelyissä
Kauppakatu 12 JYVÄSKYLÄ, p. 014-614998, 040-487 6027
www.hautauspalvelunooa.fi
AVOINNA ma-pe 9-18.00, la 9-13, myös sopimuksen mukaan

Kukkapisteestämme kauniit leikkokukat ja kukka-asetelmat!

Eino Grönin ja Marianne Mäenpään
JOULU SAAPUU JOKAISALLE
konsertti Paviljongissa 2.12. kello 15
säestäjänä Marian ja Mihai Petrescu sekä Charlotte Loukola

Liput 20 e Nikolainkulman lipunmyynnistä Asemak.6 p. 0142660114
Konsertin tuotto lahjoitetaan kehitysvammatyöhön.

Movemberonhyvässävauhdissa. AinakinorastavaakasvustoanäkyPasiBomin(vas), JussiMaasolan, PetriGrönholmin, HenrikKetolanjaPasiToivolannenänalla. KUVA: SIRPAKOIVISTO

Seurakunnassa ryhdyttiin pensselisediksi

Movember-kampanjapyyttää miehiä ympärimaailman kasvattamaan. Mikset Jyväskylän seurakunnassa haasteonotettu innostuneesti vastaan.

JANNE KÖNÖNEN

Ainakin neljällä seurakunnantyöntekijällä näkyy jo tikkuviiksiä suurempaa kasvustoa.

Varsinkin yhdistettynä diakonin

lipereihin näkymä on.. no, päätelkää itse.

Hercule Poirotin tasoon seurakunnan työntekijöillä on toki vielä matkaa.

Erikoisnuorisotyöntekijä Jussi Maasola ei tunnusta, että tähtäimessä olisi jonkin erityisen viiksityylin löytyminen.

– Kunhan nyt edes jonkinlaiset kasvaisivat, minullakun viikset kasvavat yleensä niin huonosti. Tärkeintä ei ole tyyli, vaan ajatus, miksi viiksiä

kasvatetaan.

Maasola kiistää koskaan aiemmin kokeilleensa viiksiä.

– Ei ole onneksi aiemmin ollut, mutta karvaa on kasvanut aiemminkin koko naaman alueelle kyllä.

Varsinaistaviiksivallua Maasolasta siis tuskin saa. Kampanja on hyvä, mutta muutoin touhu jää hänen mukaansa movemberiin. Pensselit sopivat käteen maalatessa, eivät kasvaamaan nenän alle.

– Viiksissä ei ole kerta kaikkiaan

mitään siistiä. Sehän tässä hauskaa onkin, siis itsensä nolaaminen. Muuten viikset eivät vaan ole mun juttu.

Mikä ihmeen Movember?

Movemberon kansainvälinen hyväntekeväisyyskampanja, johon osallistuvat miehet kasvattavat itselleen viikset marraskuun ajaksi.

Vuonna 2003 Australiassa perustetun kampanjan tarkoituksena on kerätä varoja ja nostaa tietoisuutta

miestenterveysongelmistakuteneturauhassyövistä.

Kampanjan perustaja Tom Betts toteaa, että kampanja sai alkunsa pubissatehdyn vedon seurauksena. Nykyisin virallisia Movember-kampanjoita järjestetään yli 20 maassa, muun muassa Suomessa ja Ruotsissa.

Lisätietojakampanjasuomenkielisiltä sivuilta: <http://fi.movember.com/>

ihmettelijä

MARJA LEENA LUUKKONEN

Aikuisten maailma toimii lapsille leikkien peilinä. Ympäristö on lapselle kuin savea, josta hän muovaa minuitaan. Lapsi tarvitsee kasvurauhaa, rakastavia ihmisiä lähelleen, aikaa ja tilaa. Mikä sitä sitten uhkaa, kysyy Irina Noramies, 66, kuvataiteilija ja lapsityöntekijä.

Työelämässä ei tunnu riittävän enää mikään, vaatimustasokasvaa koko ajan. Hyvin tehty työ ei enää takaatyösuhdetta, kukatahansavoisaada potkut. Johtajilta vaaditaan hyvä itsetunto ja ihmisenä olemisen taitoja. Löytämällä lapsen löydämme itsemme ja toisemme.

Rahanahneus on tämän ajansynti, jonka rumat jäljet ovat kaikkien nähtävissä. Ympäristöä tuhoetaan ahneuden nimissä nyt muun muassa Talvivaarassa, muttamyösmoonesamuussa paikassa. Myös ihmisen ryöstöviljely on viety äärimilleen jalapsemme maksavat siitä kalliisti.

Lapsi ei odota vanhemmiltaan mitään muuta kuin tulla nähdyksi, kuulluksi ja ehdoitta hyväksytyksi. Aikamme aikuiset ja kasvattajat ovat sairastuneet kiireeseen, ja siksin kylälapset jäävät tosiasiasavaille aikaa ja riittävää henkilökohtaista huomiota. Tavaroida heiltä ei puutu, mutta ihmistä ei materia korvaa.

Lapsille ei pääse karttumaan rakkausvarastoja, ja myöhemmin he sitten kompensoivat puutostautiaan väärillä keinoilla, toisia polkemalla ja alistamalla.

On synnytetty harha, että suorittajatyöntekijät olisivat myös hyviä ihmisiä. Suorittajat kuitenkin valittavat, etteivät heen äätunnemitään. Ei iloa, ei innostusta, ei mitään. Ja kun ei ole tunteita, ei tunnetamyoikkään empatiaa toista ihmistä kohtaan. Voiko enää pahemmin joutua eksiysiin?

Ihmisellä on syvä tarvesaada tehdä työnsä hyvin, mutta siihen ei

juurikaan anneta mahdollisuutta. Rakennuskantamme on luotu ahneuden ehdoilla ja mikä on tulos? Me maksamme kaiken vähintään kahteen kertaan. Tässä ei ole järjen häivää!

Ihminen ei voi sairastumatta tehdä työtä koko ajan ylitehokkaasti. Siksi jokaisen on varjeltava itseään, jotta hänellä riittäisi voimavaroja myös itselleen, perheelle, ystäville, pysähtymiselle ja ihmettelylle.

Me voisimme oppia paljon ihmisenä olemisesta toinen toisiltamme. Kiireen takia tuo oppiminen jää pois. Ihminen alistuu vastaan panemattasiin, että hänellesällytetään ulkoa ja ylhäältä yhä lisää tehtäviä, mutta ei kuitenkaan anneta aikaa niiden tekemiseen. Kuinkamoni lopulta haluaa sellaista elämää?

Jokainen ihminen tahtoisivimmältään elää rauhassa, saada elämälään ja työllään aikaan jotakin yh-

Lapsi ei odota vanhemmiltaan mitään muuta kuin tulla nähdyksi, kuulluksi ja ehdoitta hyväksytyksi, Irina Noramies muistuttaa. KUVA: MARJA LEENA LUUKKONEN

teistä hyvää, osallistua uuden sukupolven kasvattamiseen. Elämän tarkoitus ei voi olla ulkonaisen vaurauden jatkuva lisääminen. Minne meiltä on kadonnut kohtuuden ihanne?

Nobel-palkittu kirurgi Alexis Carrel on sanonut, että uskonnollisen elämän laiminlyöminen on vienyt maailman perikadon partaalle. Hän

puhuu myös rukouksen voimasta yhtä todellisena kuin maan painovoima.

Olisiko nyt oikea aika tulla Jumalan kasvojen eteen parantumaan?

Meidän on luotava toistemeyhteyteen, välittämään toisistamme. Riittää kun elätämme itsemme ja perheemme.